

ÉRTEKEZÉSEK

A TERMÉSZETTUDOMÁNYOK KÖRÉBŐL.

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

A III. OSZTÁLY RENDELETÉBŐL

SZERKESZTI

SZABÓ JÓZSEF

OSZTÁLYTITKÁR.

XIII. KÖTET. XI. SZÁM. 1883.

HYMENOPTERA NOVA

EUROPAEA ET EXOTICA,

AB

ALEXANDRO MOCSÁRY

DESCRIPTA.

EURÓPAI ÉS MÁSFÖLDI ÚJ HÁRTYARÖPŰEK,

LEIRTA

MOCSÁRY SÁNDOR.

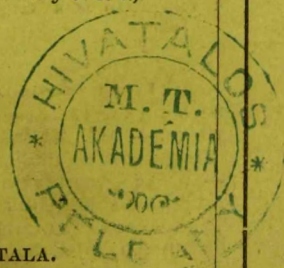
(A III. osztály ülésén 1883. okt. 15. bemutatta Frivaldszky J. r. t.)

— Ára 40 kr. —

BUDAPEST, 1883.

A M. TUD. AKADÉMIA KÖNYVKIADÓ-HIVATALA.

(Az Akadémia épületében.)

É R T E K E Z É S E K

a természettudományok köréből.

Első kötet. 1867–1870.

Második kötet. 1870–1871.

Harmadik kötet. 1872.

Negyedik kötet. 1873.

Ötödik kötet. 1874.

Hatodik kötet. 1875.

I. Emlékbeszéd gr. Lázár Kálmán felett. Xántus. 10 kr. — II. Dorner József emléke. Kalchbrenner. 12 kr. — III. Emlékbeszéd Török János l. t. felett. Érkövy. 12 kr. — IV. A suly- és a hő állítólagos összefüggéséről. Schuller. 10 kr. — V. Vizsgálatok a kolozsvári m. k. tud. egyetem vegytani intézetéből. Dr. Fleischer. 20 kr. — VI. A knyabinai meteorikó mennyileges vegyelemzése. Dr. Than. 10 kr. — VII. A színérzésről indirect látás mellett. Dr. Klug. 30 kr. — VIII. Egy felszíni Hypogaeus. Hazslinszky. 10 kr. — IX. A margitszigeti hévforrás vegyi elemzése. Than. 10 kr. — X. Öt közlemény m. k. Egyet. vegytani intézetéből. Előterjeszti Than. 20 kr. — XI. A kőzetek tanulmányozásának módszerei stb. Dr. Koch. 30 kr. — XII. Nyolcz közlemény a m. k. egyetem vegytani intézetéből. Előterjeszti Than. 30 kr.

Hetedik kötet. 1876.

I. Vizsgálatok a kolozsvári m. k. tud. egyetem vegytani intézetéből. Köny. Dr. Fleischer. 20 kr. — II. Báró Prónay Gábor emléke. Haberern. 12 kr. — III. A légnyomás változásainak pontos meghatározásáról. Schuller. 10 kr. — IV. Négy közlemény a m. kir. orvosi tanintézetéből. Bemutatja Dr. Thanhofer. 50 kr. — V. Pólya József emléke. Dr. Török. 10 kr. — VI. Tanulmányok a talajabsorbója fölött. Dr. Pillitz. 20 kr. — VII. A szőlő übölje. Hazslinszky. 10 kr. — VIII. Az agy féltékéinek és a kis agynak működéséről. Balogh. 40 kr. — IX. Krystalitani vizsgálatok a betleri wolnyon. 3 képtáblával. Szécskay. 30 kr. — X. Az agy befolyásáról a szívmozgásokra. Balogh. 10 kr. — XI. Két isomér Monobromitronaphthalinról. Dr. Fabinyi. 10 kr. — XII. Kubinyi Ferencz és Ágoston életrajzuk. Nendtvich. 10 kr. — XIII. Jelenté Görögországba tett geologiai utazásairól. Dr. Szabó. 10 kr. — XIV. A felsőbányai trachit wolframitja. 1 táblával. Dr. Krenner. 10 kr. — XV. Vizsgálatok a kolozsvári m. k. tud. egyetem vegytanintézetéből. 6) A ciansav vegyületek szöveti alkatáról. Dr. Fleischer. 10 kr. — XVI. A villanyosság kiegyenlődése a szikrában és a szigetelőik oldalinfluenciája. Kont. 10 kr.

Nyolczadik kötet. 1877.

I. Az isogonok rendhagyó menetéről Magyarország erdélyi részeiben. Schenzl. 40 kr. — II. A hortobágyi keserűvíz elemzése. Dr. Schvarcz. 10 kr. — III. Adatok a járulékos gyökerek fejlődéséhez. Schuch. 10 kr. — IV. Vizsgálatok a fulminátok (dursavvegyek) vegyalkata felett. Dr. Steiner. 20 kr. — V. Az emberi vese Malpighi-féle lobrai. Lenhossék József. 20 kr. — VI. Adalékok a kárpátok földtani ismeretéhez. Hantken Miksa. 10 kr. — VII. Tanulmányok az aldehidek vegyületeiről phenollokkal. (Első értekezés.) Dihydroxyphenyl-aethan és vegyületei. Dr. Fabinyi Rudolf. 10 kr. — VIII. Magyarhoní Anglesitek. Székfoglaló értekezés Dr. Krenner József Sándortól. (9 táblával.) 20 kr. — IX. A vas chemiai alkata és keménysége közötti vonatkozások. Kerpely Antaltól. Két táblával és több rajzzal a szöveg között. 20 kr. — X. Ásvány- és kőzettani közlemények Erdélyből. Dr. Koch Antal lev. tagtól. 20 kr. — XI. Emlékbeszéd Dr. Entz Ferencz a m. tud. akadémia levelező tagja fölött. Galgóczy Károly, lev. tagtól. 10 kr. — XII.

ÉRTEKEZÉSEK

A TERMÉSZETTUDOMÁNYOK KÖRÉBŐL.

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA.

A III. OSZTÁLY RENDELETÉBŐL.

SZERKESZTI

SZABÓ JÓZSEF

OSZTÁLYTITKÁR.

Hymenoptera nova europaea et exotica,

ab **Alexandro Mocsáry** descripta. ¹⁾

Európai és másföldi új hártyaröpnök,

leírta **MOCSÁRY SÁNDOR.**

(A III. osztály ülésén 1883. okt. 15. bemutatta Frivaldszky J. r. t.)

1. **Abia Hungarica.** — Obscure aeneo-nigra, dense nigro-pilosa; clypeo, fronte supra antennis, vertice et temporibus virescenti-aeneis; antennis nigris, articulo sexto distincte biarticulato; labro et mandibulis rufo-piceis; pronoto et scutello aeneo-splendentibus, dense rugosiuscule-punctulatis, mesonoto opaco, subtilissime coriaceo; abdominis segmentis dorsalibus aeneo-splendentibus, valde dense subtilissime subrugose-punctulatis, sericeo-pubescentibus, lateribus et segmentis tribus primis medio nigro-pilosis, his in medio obsolete carinatis, 4—6 plaga quadrata holosericeo-atro-tomentosa ornatis, distincte carinatis, carina postice abbreviata, segmentis ventralibus nigris, opacis, postice tenuiter albido-marginatis; femoribus obscure aeneo-nigris, genibus, tibiis tarsisque pallide-testaceis, unguiculis muticis; alis hyalinis, iridescentibus, ad radicem nigris, venis testaceis, superioris apicem versus infuscat, huius cellulis: costali, discoidali prima et tertia, radiali secunda et cubitalibus fuscis, stigmatibus testaceo, basi infuscato. — ♂; long. $10\frac{m}{m}$.

---

¹⁾ Opusculum hoc citandum est: Magy. Akad. Term. Érték. (Dissertationes physicae Academiae scientiarum Hungaricae). Vol. XIII. N.º 11. 1883.

Abiae muticae Thoms. (Hymenoptera Scandinaviae. Tom. I. 1871. pag. 28. n. 3.) valde similis esse videtur; sed antennarum articulo sexto distincte biarticulato, pronoto et scutello aeneo-splendentibus, mesonoto subtilissime coriaceo, abdominis segmentis dorsalibus aeneo-splendentibus, haud cupreo-orchalceis, praecipue distincta.

In Hungaria meridionali ad thermas Herculis sacras Mehadienses anno 1881. circa finem Aprilis a Joanne Pável, Musaei Nationalis Hungarici collectore, detecta.

Homályosan bronzszínű-fekete, sűrű fekete-szőrös; szájevédője, homloka a csápok fölött, fejtetője és halántékai zöldes-bronzszínűek; csápjai feketék, a hatodik íz jól láthatóan kéttagú; szájevédője és rágói rőtszurok-szerűek; előtorjának a háta és a paizs fényes-bronzszínűek, sűrűn és kissé redősen finomúl pontozottak, középtorjának a háta fénytelen, igen finomúl bőrszerű; végtestének hátszelvényei fényes-bronzszínűek, igen sűrűn és finomúl kissé redősen pontozottak, selymes pelyhes szőrűek, de oldalain és a három első szelvény közepén a hosszabb szőrzet fekete, ezek a közepén enyészetes ormóval ellátottak, a 4—6 selymesfekete molyhos négyszögű terej ékesíti, jól láthatóan ormósak, az ormó hátul kurtított, hasának szelvényei feketék, fénytelenek, végeiken keskenyen fehér-szegélyűek; czombjai homályosan bronzszínű-feketék, a térdek, lábszárak és a kocsák halványsárgák, karmai fogatlanok; szárnyai átlátszó, szivárványszínbe játszó, tövön feketék, ereik szennysárgák, a felsőké végeik felé füstösek, ennek sejtjei közül: a szegélysejt, az első és a harmadik korongsejt, a második sugársejt és a könyöksejtek barnásak, a jegy szennysárga, tövön barnás. — ♂; hossza $10\frac{m}{m}$.

Az *Abia mutica*-hoz igen hasonlónak lenni látszik; de csápjának hatodik íze jól láthatóan kéttagú, torjának előháta és a paizs fényes-bronzszínűek, középháta igen finomúl bőrszerű, végtestének hátszelvényei fényes-bronzszínűek, nem pedig rezes-sárgarézszerűek.

Mehádia mellett, a Pojana Museroni nevű hegyen, 1881. ápril hó 29-én Pável János, a Nemzeti Múzeum gyűjtője fődözte fel.

2. **Abia Sibirica.** — Aenea vel subvirescenti-aenea, fusco-pilosa; antennis brunneis, articulo sexto uniarticulato; mandibulis rufo-piceis, vertice dense minus crasse rude-rugoso; mesonoto et scutello aeneo-splendentibus, illo cum mesopleuris dense subtilissime rugosiuscule-punctulatis, punctis sparsis maioribus, hoc dense fortius punctato; abdominis segmentis dorsalibus virescenti-aeneis, valde dense subtilissime rugosiuscule-punctulatis, sericeo-pubescentibus, impressione basali coerulea, segmento primo medio carinato; femoribus aeneis, genibus, tibus tarsisque pallide-testaceis, unguiculis muticis; alis hyalinis, iridescentibus, ad radicem brunneis, venis testaceis, superioris apicem versus infuscatis, huius cellulis: costali, discoidali tertia, saepius etiam primae apice, radiali secunda et cubitalibus duabus ultimis cum basi stigmatis, infuscatis.

Femina: labro testaceo, abdominis segmentis ventralibus, ultimo aeneo excepto, coxis ac trochanteribus pedum duorum posteriorum pallide-testaceis. — Long. $9\frac{1}{2}\frac{m}{m}$.

Mas: labro piceo-rufo, abdominis segmentis dorsalibus 4—6 plaga quadrata holosericeo-atro-tomentosa ornatis, distincte carinatis, carina postice abbreviata, ventralibus nigris, postice tenuiter albedo-marginatis, coxis ac trochanteribus aeneis. — Long. $8\frac{m}{m}$.

Variat mas: lobis lateralibus mesonoti nigro-aeneis.

Abiae muticae Thoms. pariter socia esse videtur; sed colore capitis, antennarum, thoracis et abdominis, ab ea certe distincta. — Ab *Abia nigricorne* Leach (bifida Thoms.), colore nimium simili: antennis brunneis, colore ventris et praesertim unguiculis muticis, differt.

Patria: Sibiria; olim ab Alberto Kindermann hungaro lecta.

3. **Allantus moestus.** — Ater, opacus, atro-pubescent; capite nigro, nitido, pone oculos leniter dilatato, vertice sparsim rude-rugoso; antennis nigris, minus fortiter clavatis; clypeo margine apicali profunde exciso et labro politis, mandibulis apice rufis; mesonoto et scutello opacis, dense minus crasse punctatis, cenchris albidis, mesopleuris tuberculato-gibbosis; abdomine violascenti-nigro, subnitido, subtilissime rugosiuscule punctulato; pedibus nigris, calcaribus concoloribus, ungui-

culis apice rufis, bifidis; alis inferioribus iridescentibus lutescenti-, superioribus vero fumato-hyalinis, nervis fuscis, stigmatibus et costa fulvis. — ♀; long. $13\frac{m}{m}$.

Allanto viduo Rossi et *unifasciato* Mocs. socius; sed a priori vertice sparsim rude-rugoso, thorace opaco, mesonoto et scutello dense punctatis, scutello planato, abdomine subnitido minus laete violascenti-nigro, non flavo-fasciato, pedibus unicoloribus nigris, alis haud nigro-violaceis; ab *Allanto unifasciato* vero: capite latiore, mesopleuris tuberculato-gibbosis, scutello planato, abdomine violascenti-nigro unicolore, optime distinguendus.

Patria: Caucasus; a Domino H. Leder inventus.

4. *Allantus dorsatus*. — Pallide-testaceus, parce cinereo-pubescentis; capite polito cum temporibus fortiter dilatatis eburneis, fronte supra antennis et vertice nigro-variegatis, valde sparsim punctatis, antennis nigris, articulis primis duobus cinereo-, tertio nigro-pubescentibus, clypeo, labro, mandibularum basi late palpisque pallide-testaceis; thorace subtus pallide-testaceo, prothoracis lateribus et mesopleuris nigro-maculatis, macula huius ultimi subrotunda, minuta; mesonoto, postscutello et metanoto nigris, politis, sparsim punctatis; collari in medio late interrupto, maculis duabus obliquis sat magnis ad basim loborum lateralium mesonoti, scutello et cenchris metanoti, pallide-flavis; abdominis segmentis ventralibus pallide-testaceis, dorsalibus nigris, sparsim punctatis, politis, 3—4 margine apicali anguste, 8—9 pallide-flavis; pedibus pallide-testaceis, femoribus ima basi macula minuta nigra notatis, tibiis postice fusco-lineatis, tarsis fuscis; alis luteo-hyalinis, venis fuscis, stigmatibus testaceo, basi infuscato, costa fulva, tegulis pallide-flavis, postice nigro-maculatis. — ♀; long. $9\frac{m}{m}$.

Patria: India orientalis.

5. *Tenthredo Semseyi*. — Nigra, nitida, cinereo-pubescentis; antennis nigris, clypeo, labro, mandibularum basi late, palpis pedibusque ex parte citrinis; mesonoto et scutello sparsim subtiliter punctatis, cenchris testaceis; abdomine nitido, subtilissime rugosiuscule-punctulato; alis parum lutescenti-hyalinis, nervis, stigmatibus et tegulis piceis, costa fulva. — Long. $13-14\frac{m}{m}$.

Femina : abdominis segmentis 4—5 supra subtusque rufo-testaceis, ceteris parum violascenti-nigris ; coxis, trochanteribus femoribusque nigris vel saepius obsolete flavo-maculatis ; femoribus anticis antice et tibiis omnibus citrinis, his duobus anterioribus postice nigro-maculatis, posticis apice nigro-annulatis ; tarsis pallide-flavis, articulo primo pedum duorum anteriorum postice et posticorum, ima basi excepta, nigris.

Mas : abdominis segmentis 2—6 rufo-testaceis, secundo supra basi late nigro-maculato, ceteris nigris ; coxis, trochanteribus femoribusque nigris, antice flavo-maculatis ; femoribus tibiisque et tarsorum articulis tribus primis pedum duorum anteriorum postice nigris, antice flavis ; femoribus tibiisque et tarsorum articulis duobus primis pedum posticorum nigris ; tarsorum articulis duobus ultimis pedum anteriorum et posticorum tribus fulvo-testaceis.

Statura et magnitudine *Tenth. albicorni* F., colore vero *Tenth. trabeatae* Kl. similis ; sed ab hac : corpore maiore, nitido, sculptura alia, antennis evidenter longioribus, collari nigro, abdomine aliter colorato, segmentis rufo-testaceis lateribus haud pallide-flavo limbatis, distincta.

Egregia haec species, ad thermas Herculis sacras Mehadicensis in monte Domogled mense Junio rara, in honorem Clarissimi Domini Andreae Semsey, scientiarum naturalium Maecenati optimo et cultori eximio, denominata est.

Fekete, fényes, hamvas pelyhes-szörű ; csápjai feketék, szájjvédője, felsőajka, rágóinak a töve szélesen, falámjai és részben lábai citromsárgák ; torjának középháta és a paizs szétosztan finomúl pontozottak, az utóhát szemcséi szennysárgák ; végteste fényes, igen finomúl s kissé redősen pontozott ; szárnyai kissé sárgásan-átlátszók, az erek, a jegy és a töpikkelyek szurokfeketék, a bordaér barnasárga. — Hossza 13—14 $\frac{m}{m}$.

A nőtény : végtestének 4—5 szelvénye alul-felül rótsárga, a többi kissé ibolyakékes-fekete ; csípői, tomporai és czombjai feketék vagy néha enyészetesen sárga-foltosak ; az első lábpár czombjai elülről és az összes lábszárak citromsárgák, ez utóbbiak közül a két első lábpáré hátul fekete-foltos, a hátsóé a végén fekete-gyűrűs ; kocsái halvány-sárgák, a két első lábpáron az első íz hátul és a hátsón, töve kivételével, fekete.

A him: végtestének 2—6 szelvénye rótsárga, a második felül a tövénél egy nagy fekete folttal jelölt, a többi fekete; csípői, tomporai és czombjai feketék, elülről sárga-foltosak; a két első lábpár czombjai, lábszárai és a kocsák három első ízüléke hátul feketék, elül sárgák; a hátsó lábpár czombjai, lábszárai és a kocsák két első ízüléke feketék; a két első lábpár kocsáinak két utolsó és a hátsó lábpár három utolsó ízüléke barnás-szennysárgák.

Alak- és nagyságra a *Tenth. albicornis*-hoz, színezetére nézve pedig a *Tenth. trabeata*-hoz hasonló; de ez utóbbitól különbözik: nagyobb és fényes teste, más vésményei, jól láthatóan hosszabb csápjai, fekete nyakgallérja és máskép színezett végteste által, s hogy a rótsárga szelvények oldalain halványsárga szegély nincsen.

E szép fajt, mely a mehádiai Herkules-fürdő fölött levő Domogled hegyen juniusból ritka, a természettudományok buzgó Maecenásának és jeles mivelőjének, Semsey Andor urnak tiszteletére neveztem el, kinek bőkezűségéből fog megjelenni a Levél- és fadarázatok ama monographiája is, melyen jelenleg dolgozom.

6. Tenthredo Andréi. — Nigra, nitida, cinereo-pubescent; antennis longis, nigris; labro, clypeo, mandibularum basi, palpis, pronoto medio late interrupto, scutello et carinis transversis iuxta scutellum postscutellumque, macula postica mesopleurarum, metapleurarum et supra coxas posticas, pallide-testaceis; abdomine nitido, dilute fulvo-testaceo, segmento secundo dorsali basi macula triangulari, septimo macula magna apicali et octavo totis nigris; pedibus cum coxis ac trochanteribus pallide-testaceis, his postice macula parva nigra notatis; tibiis duabus anterioribus apice nigro-maculatis; femoribus intermediis et tarsorum horum articulo primo, femoribus item et tibiis posticis postice nigro-lineatis, tarsorum articulo primo pedum posticorum nigro; alis lutescenti-hyalinis, nervis et stigmate piceis, costa fulva, tegulis pallide-testaceis, nigro-maculatis. — ♂; long. 13 $\frac{m}{m}$.

Tenth. maculatae Fourcr. (zonatae Pz.) socia; sed abdomine, pleuris pedibusque ex parte aliter coloratis, distincta.

In Dobrudscha ab Eduardo Merkl inventa est.

7. *Tenthredo Caspica*. — Nigra, nitida, cinereo-pubescentis; antennis nigris, brevibus, articulis ultimis sensim attenuatis; labro, clypeo, mandibularum basi late, palpis, pronoto medio anguste interrupto, tegulis, scutello et carinis transversis iuxta scutellum postscutellumque et macula magna supra coxas posticas, citrinis; mesonoto sparsim subtiliter punctulato; abdomine nigro, nitido, segmentis dorsalibus: 2—3 et 6-to lateribus, 5-to margine basali, 4-to et 7—9 margine apicali et omnium ventralium luteis, fasciis segmentorum 4—5 lateribus dilatatis; pedibus flavis, tarsis fulvescentibus, coxis intermediis antice et posticis totis nigris; femoribus omnibus parte apicali supra nigris, tibiis apice infuscatis; alis luteo-hyalinis, venis piceis, costa et stigmate fulvis. — ♀; long. 13^m/_m.

Tenth. maculatae Fourcr. et *bicinctae* Linn. socia; sed collari, tegulis, scutello et macula supra coxas posticas citrinis, abdomine et pedibus quoque aliter coloratis; a *T. maculata* insuper: antennis multo brevioribus, alis luteo-hyalinis; a *T. bicincta* vero: antennarum articulis ultimis evidenter attenuatis, mesopleuris haud tuberculato-gibbosis, scutello minus elevato, praesertim distincta.

Patria: Caucasus; in territorio Maris Caspii a H. Leder inventa.

8. *Tenthredo concinna*. — Nigra, subnitida, parce cinereo-pubescentis; capite supra nigro-coeruleo, polito, fronte sub antennis, orbitis oculorum internis, maculis lateralibus verticinis et temporalibus subtus, eburneis; antennis nigris, articulis 4—5 albidis; clypeo pallide-flavo, margine apicali et linea sat lata supra clypeum mandibularumque apice, nigro-coeruleis; clypei lateribus, labro et mandibularum basi late palpisque albido-testaceis; mesonoto nigro, opaco, subtilissime coriaceo, suturis inter lobum medium et lateralibus violascentibus, lobo medio postice oblique albido-testaceo bimaculato, maculis fere literam V formantibus; collari in medio interrupto, tegulis, scutello elevato postscutelloque, maculis item duabus obliquis post scutellum, macula minuta propleurarum, alia magna supra mesopleuras tuberculo-gibbosas et rotunda supra coxas posticas, albido-testaceis; abdomine depressiusculo, nigro-coeruleo, nitido, segmentis dorsalibus sex primis late albido-

testaceo fasciatis, fasciis: segmenti primi continua, reliquis medio inaequaliter late interruptis, ventralibus quinque primis in medio maculis magnis albido-testaceis; pedibus cum coxis ac trochanteribus albido-testaceis, femoribus anticis et tibiis duabus anterioribus postice femoribusque duobus posterioribus nigris, tarsorum articulis apice infuscatis; alis lutescenti-hyalinis, apice parum fumatis, nervis piceis, stigmate fusco-testaceo. — ♀; long. $14\frac{m}{m}$.

Tenthred. indicæ Cam. (Trans. Ent. Soc. Lond. 1876, p. 468, ♂; Kirby, List of Hymen. Vol. I. London, 1882. p. 321, n. 183, tab. 11, fig. 18. ♂) haud insimilis esse videtur.

Patria: India orientalis.

9. **Megalodontes** (Tarpa) **anatolicus**. — Antennis 14-articulatis, pectinis radiis mediis articulos duos longitudine superantibus: niger, nitidus, nigro-pilosus; mandibulis flavis, apice rufo-piceis; vertice sparsim subrugose-punctato, antennarum articulo primo subtus flavo, supra vel nigro vel fulvo, secundo constanter nigro, reliquis fulvis, radiis fuscis; mesonoti lobis lateralibus crasse rugoso-punctatis; collari in medio interrupto, maculis quattuor obliquis thoracis et macula infra alas, flavis; pedibus fulvescenti-flavis, coxis ac trochanteribus et femoribus duobus anterioribus basi nigris; alis subfumato-hyalinis, venis fuscis, basalibus dilutioribus, costa, subcosta et stigmate fulvo-testaceis, hoc basi flavidis.

Femina: clypei macula magna triangulari usque ad frontem extensa et aliae cuneatae in orbitis oculorum internis lineaque semicirculari temporali in vertice ramos duos modice divergentes frontem versus emittente, flavis; abdomine nitido, segmentis dorsalibus: primo immaculato, secundo utrinque macula subrotunda flava, reliquis margine postico fascia flava, ornatis, fasciis segmentorum: tertii latissima medio late, quarti anguste interruptis; ventralibus nigris, 5—6 margine apicali flavo-fasciatis, 4-to saepius flavo-maculato. — Long. $9-10\frac{m}{m}$.

Mas: clypei macula magna triangulari usque ad frontem extensa et aliae cuneatae in orbitis oculorum internis lineaque semicirculari temporali etiam ad verticem extensa, frontem versus sine ramis divergentibus, flavis; abdomine nitido, se-

gmentis dorsalibus: primo immaculato, secundo utrinque macula transversa flava, reliquis margine postico fascia flava, ornatis, fasciis: tertio et anali medio subinterruptis; ventralibus omnibus late flavo-fasciatis, valvula anali flava. — Long. 11 $\frac{m}{m}$.

Megalod. flabellicorni Germ. (Fauna Insectorum Europae. Fasc. XII. tab. 21. ♂.) et specimini subtypico, mihi a Musaeo Caes. Vindobonensi e collectione Ullrichiana benevole donato, antennarum constructione coloreque corporis similis; sed minor et angustior, magis nitidus, antennarum scapo non toto flavo, vertice non tam rude-rugoso, linea semicirculari temporali continua vel subcontinua, non ad occiput late interrupta, ramis angustioribus, haud cuneiformibus; femina insuper: abdominis segmentis dorsalibus: tertio fascia late, quarto anguste interruptis, non integris; mas: linea semicirculari flava temporali etiam ad verticem extensa ramos frontem versus non emittente, abdominis segmentis dorsalibus: tertio anali medio subinterruptis, distincti.

In Asia minore ad Brussam ab Eduardo Merkl anno praeterito detectus.

10. Macrocephus robustus. — Antennis filiformibus, 28-articulatis, articulis in medio parum incrassatis: niger, nitidus, nigro-pubescent; capite thoracis latitudine, nigro, nitido, maculis duabus linearibus parvis supra in orbitis oculorum internis flavis, mandibulis apice rufo-piceis, antennarum articulis 10 ultimis fulvis, vertice convexo; thorace nigro, mesonoto cum scutello irregulariter sat dense, mesopleuris confertim subtiliter rugoso-punctatis, pronoto postice sinuato; abdomine parum compresso, dense minus crasse punctato, nigro, segmentis 2—4 obscure rufo-testaceis, terebra valida, curvata, cercis aequilonga; pedibus fulvis, spinis et calcaribus concoloribus, coxis ac trochanteribus omnibus, femoribus item duobus anterioribus basi, posticis totis brunneo-nigris, tarsis posticis infuscatis, tibiis intermediis ante apicem spina unica, posticis spinis duabus armatis, unguiculis apice bifidis; alis fusco-lutescenti-hyalinis, apice fumatis, nervis piceis, stigmatibus et costa fulvis, tegulis nigris. — ♀; long. sine terebra 17, terebrae 2 $\frac{m}{m}$.

Macrocepho Parreyssii Spin. similis et affinis; sed corpore robustiore, antennis 28-articulatis, articulis 10 ultimis

fulvis, abdominis segmentis 2—4 obscure rufo-testaceis, terebra latiore, alis superioribus nervos duos recurrentes cubitalibus secundo et tertio recipientibus, certe distinctus.

In Caucaso a H. Leder detectus.

11. *Neotypus intermedius*. — Laete-rufus, nitidus, cano-pubescent; capite nigro, occipite rufescenti, facie rufa, clypeo et genis latis fuscis, sat sparsim punctulatis, mandibularum basi late, orbitis oculorum internis et macula temporali albidis, antennis rufo-testaceis, apicem versus et scapo supra infuscatis; thorace laete-rufo, pectore et carinis obliquis scutelli metanotique summa basi nigris, postscutello albido, mesonoto sat dense crasse, scutello multo subtilius punctatis; abdominis segmentis dorsalibus nigris, subopacis, 2—3 dense sat crasse rugoso-punctatis, primo macula apicali reniformi, secundo utrinque, 4—7 vero fascia lata albidis ornatis, terebra longe exserta, nigra, apice pallida, segmentis ventralibus rufo-brunneis, nitidis; pedibus brunneis, coxis anterioribus antice, posticis supra albo-maculatis, genibus duobus anterioribus, tibiis anticis totis et intermediis externe pallide-testaceis, calcaribus albidis; alis hyalinis, iridescentibus, nervis et stigmate brunneis, tegulis rufis. — ♀; long. $8\frac{1}{2}$ $\frac{m}{m}$.

Neotypo melanocephalo Gm. et *lapidatori* Fabr. socius. A priori: corpore minore, facie rufa, orbitis latius et mandibulis basi albidis, mesonoto et mesopleuris paulo fortius punctatis, postscutello albido, abdomine latiore sed brevior, segmentis dorsalibus 2—3 fortius rugoso-punctatis, terebra multo longiore, coxis albo-maculatis pedibusque ex parte aliter coloratis, distinctus. — A *N. lapidatore* vero: corpore maiore, multo robustiore, antennis haud albo-annulatis, facie rufa, postscutello albido, metathorace fere toto rufo, abdomine multo latiore, segmentis dorsalibus 2—3 fortius rugoso-punctatis, terebra longa, coxis albo-maculatis, iam satis superque distinctus.

Patria: Hispania.

12. *Psilomastax violaceus*. — Nigro-violaceus, nitidus, nigro-pubescent; antennis 37-articulatis, nigris, trochanteribus et pedibus brunneo-nigris; alis fusco-hyalinis, parum violascentibus, venis et stigmate fuscis, tegulis brunneis; mesonoto

minus violaceo dense sat crasse punctato, mesopleuris supra tuberculo laevi ac polito, antice sparsim punctato, subtus irregulariter sub transversim dense minus crasse strigoso; abdominis segmentis dorsalibus primis sex irregulariter rude-aciculatis, 7-mo sparsim punctulato. — ♂; long. 14 $\frac{m}{m}$.

Psilom. lapidatori F. Kriechb. quoad sculpturam similis; sed antennis 37-articulatis, etiam capite et mesonoto cum scutello nigro-violaceis, abdomine laetius violaceo, alis et pedibus quoque aliter coloratis, distinctus.

Patria: Sardinia; e puppis Papilionis Hospitonis Géné exclusus.

Animadversio. — Species haec eximia, in nostra collectione hucusque sub nomine Joppa violacea Géné conservata, mihi adhuc inedita videtur; nullam enim descriptionem Généi ad hanc speciem spectantem compertam habeo.

13. *Osprynchotus elegans.* — Antennis 27-articulatis: niger, nitidus, parce pubescens; capite nigro, genis latis concoloribus, macula transversa verticina, cingulo sat lato ad genas interrupto in orbitis oculorum, facie, clypeo fere toto, labro, mandibularum basi, palpis, antennarum scapo, pronoti margine supero, tegulis, vittis duabus maculaque in medio mesonoti, scutello elevato convexoque, postscutello, carinis transversis iuxta scutellum postscutellumque, macula item magna postica metathoracis, aliaque supra coxas posticas, laete-flavis; antennis filiformibus, longis, flagello fulvo, articulis 12 ultimis modice infuscatis; mesonoto dense minus crasse, meso- et metapleuris crassius rugoso-punctatis, propleuris nitidis, supra dense punctatis, inferius sat crasse sparsim transverse-strigosis; abdomine nigro, subopaco, segmento primo nitido, dorsalibus 1—2 margine apicali flavo-cingulatis, 5—6 flavo-fasciatis, fascia lateribus abbreviata, 7—8 totis flavis, terebra nigra, aculeo rufo; pedibus laete-flavis, coxis et apophysis pedum duorum posteriorum nigris, trochanteribus omnibus et femoribus posticis parte apicali fulvis et postice incomplete, tibiis posticis apice complete nigro-annulatis, calcaribus testaceis; alis dilute-luteo-hyalinis, apice parum fumatis, nervis fuscis, stigmatibus et costa fulvis. — ♀; long. corporis 16 $\frac{m}{m}$, terebrae 8 $\frac{m}{m}$.

Osphrynch. seductorio F. (Xenod. ruficorni Först.) parum similis; sed corpore graciliori, uberius flavo-picto, antennis non 28-articulatis in feminis, adominis segmentis intermediis minus dilatatis, distinctus.

Patria: Caucasus; a H. Leder inventus.

14. **Osphrynchotus Syriacus.** — Antennis 31-articulatis: niger, subnitidus, parce-pubescent; capite nigro, genis sat latis concoloribus, macula verticina, cingulo sat lato ad genas interrupto in orbitis oculorum, antennarum scapo, facie, clypeo, labro, mandibularum basi, palpis, pronoti margine supero, tegulis, vittis duabus maculaque in medio mesonoti, scutello elevato convexoque, postscutello, macula item magna postica metathoracis, flavi; santennis longis, filiformibus, flagello fulvo, apicem versus et basi supra infuscato; mesonoto dense punctato, meso- et metapleuris dense et crasse rugoso-punctatis, propleuris sat crasse sparsim transverse-strigosis; abdomine nigro, segmento primo margine apicali anguste, 2—3 late flavo-cingulatis, 4—6 late flavo-fasciatis, fasciis lateribus abbreviatis, 7—8 toto flavis, segmentis 2—6 solum basi anguste nigris; pedibus flavis, coxis nigris, anterioribus antice, posticis supra flavo-, apophysis posticis nigro-maculatis, femoribus posticis parte apicali et tibiis his apice nigris; alis dilute-hyalinis, apice parum fumatis, venis fuscis, stigmatibus et costa fulvis. — ♂; long. 17^m/_m.

Praecedenti quoad colorem et sculpturam adeo similis, ut solum eius marem esse censerem, si abdomen non aliter coloratum, punctatura mesonoti et pleurarum patriaque non alia esset. In hoc specimine enim: mesonotum tantum dense, haud rugoso-, meso- et metapleurae crassius rugoso-punctata, propleurae supra quoque crasse sparsim transverse-strigosae sunt.

In Syria ad Kaifam inventus est.

15. **Metopius dirus.** — Niger, opacus, fusco-pubescent; antennis 59-articulatis, fulvis, articulis primis novem flavescens, scapo supra nigro, clypei marginibus supra anguste, lateribus latius flavis, palpis fuscis; pronoti margine supero in medio late interrupto, lineola infra alas, tegulis, scutelli basi utrinque et parte apicali, postscutello, maculis item rotundis minutis utrinque metathoracis, flavis; mesonoto et scutello

crasse minus dense punctatis; abdomine subnitido, segmentis dorsalibus anticis valde crasse et disperse, posterioribus subtilius et densius aciculato-exsculptis, septimo dense minus crasse punctato, segmentis omnibus tam dorsalibus quam ventralibus margine apicali fascia sat lata flava ornatis, valvula anali ventrali flava; pedibus fulvescenti-flavis, calcaribus concoloribus, coxis ac trochanteribus omnibus femoribusque anterioribus basi, posticis fere totis nigris; alis luteo-hyalinis, apice parum fumatis, venis et stigmatibus fulvis. — ♀; long. 18^m/_m.

M. dentato Fabr. similis et affinis; sed antennis 59-articulatis, abdominis segmentis dorsalibus subnitidis anterioribus multo fortius dispersiusque aciculato-exsculptis, septimo margine apicali et tuberculo primi valvulae anali ventrali flavis, femoribus basi nigris, distinctus.

In Caucaso ad Tiflis a H. Leder hoc anno detectus.

16. *Metopius fulvicornis*. — Niger, subnitidus, cinereo-pubescent; antennis 53-articulatis, fulvis, articulis duobus primis nigris, subtus flavis; clypei marginibus supra et lateribus anguste flavis, subtus nigris; palpis, orbitis internis, pronoti margine supero in medio late interrupto, lineola infra alas, scutelli parte apicali, postscutello, maculis item rotundis sat magnis utrinque metathoracis, flavis; mesonoto et scutello crasse minus dense rugoso-punctatis; abdomine subnitido, segmentis dorsalibus anticis crasse sed sat disperse, posterioribus subtilius sed densius aciculato-exsculptis, segmentis 1—6 margine apicali fascia sat lata flava ornatis, primi latissima, ventralibus 1—5 medio flavo-maculatis; pedibus fulvescenti-flavis, calcaribus concoloribus, coxis et femoribus nigris, his anticis antice flavolineatis, summa basi et trochanteribus posterioribus flavis; alis lutescenti-hyalinis, apice parum fumatis, venis et sigmate fulvis, tegulis nigris. — ♀; long. 14^m/_m.

M. dentato Fabr. etiam similis et affinis; sed multo minor ac gracilior, antennis 53-articulatis, etiam clypei margine supero flavo, mesonoto et scutello dispersius rugoso-punctatis, abdominis segmentis dorsalibus anticis fortius dispersiusque aciculato-exsculptis, maculis flavis metathoracis maioribus, fasciis abdominis latioribus, primi segmenti etiam tuberculo flavo et mesopleuris profundius dispersiusque punctatis, distinctus.

— Etiam praecedenti similis et affinis; sed multo minor ac gracilior, corpore subnitido, antennis brevioribus, tegulis et scutelli basi utrinque nigris, maculis flavis metathoracis maioribus, abdominis fasciis latoribus, segmento septimo et valvula anali ventrali trochanteribusque posterioribus nigris, praesertim distinctus.

In Syria ad Berytum (Beirut) inventus.

17. **Hedychrum plagiatum.** — Parvum, parce cinereo-pubescent; capite purpurascenti, pro- et mesonoto cum scutello, mesopleuris item supra et abdominis segmentis dorsalibus posticis, cupreo-auratis; ore et antennarum scapo, collo, prothorace subtus, mesopleurarum parte infera antice viridibus, his parte apicali cyaneis; cavitate faciali transverse-strigosa, vertice et mesonoto subtilius, pronoto et scutello crassius punctato-rugosis; metathorace et coxis omnibus violaceis; abdominis segmentis dorsalibus dense minus crasse inaequaliter rugoso-punctatis, segmento primo violaceo, margine apicali utrinque viridi-aurato, secundo parte basali in medio macula magna nigro-aenea, lateribus obsoletius viridi-aureo cincta, ornato, parte reliqua huius segmenti et tertio cupreo-auratis, ventre nigro-piceo; femoribus anticis et tibiis omnibus viridibus, illis posterioribus violaceis, tarsis et antennarum flagello fuscis; alis sordide-hyalinis, venis fusco-testaceis, tegulis viridi-aeneis.
— ♂; long. $3\frac{1}{2}$ $\frac{m}{m}$.

Species: capite purpurascenti, pronoto, mesonoto cum scutello et abdominis segmentis dorsalibus ex parte cupreo-auratis, metathorace, segmento primo dorsali, coxis et femoribus posterioribus violaceis, segmento secundo macula seu plaga magna nigro-aenea notato, a congeneribus facile cognoscitur.

Hedychro ardenti Coqueb. (minuto Lep.) et *gratioso* Ab. proximum.

In Asia minore ad Brussam ab Eduardo Merkl anno praeterito detectum est.

18. **Chrysis (Gonochrysis) scita.** — Mediocris, elongata, cyanea, parce pilosa; capite concolori, orbitis oculorum inter-
nis et fronte virescentibus, cavitate faciali cyanea, parce argenteo-pilosa, dense punctato-coriacea, superne libera, carinula nempe transversa a fronte non separata, vertice fusco-piloso

rugoso-punctato, antennarum articulis tribus primis viridibus; thorace cyaneo; pleuris coriaceo-rugosis viridi-cyaneis, pronoto, mesonoti lobis lateralibus et scutello viridibus, lobo medio mesonoti cyaneo, lateribus viridi irroratis, basi, in medio nigrocyaneo, coriaceo; pronoto et mesonoti lobo medio crasse et profunde, scutello minus profunde rugoso-punctatis, postscutello convexo, cyaneo, rude coriaceo-rugoso; abdomine igneo-aurato, segmento secundo parum, tertio intensius purpurascens, medio haud carinatis, primo crasse sparsim, secundo densius et subtilius, tertio valde dense subtiliter rugoso-punctatis, hoc aequaliter convexo, serie ante-apicali oblitterata, foveolis haud profundis et bene distinctis, summo margine nigro-aeneo, utrinque et in medio leniter sinuato; ventre igneo-purpureo-aurato, segmentis duobus primis ad basim nigro-maculatis, primo in medio pure aureo, tertio apice nigro-aeneo; pedibus cyaneis, tarsis fuscis; alis sordide-hyalinis, venis fuscis, cellula radiali incompleta, apice sat late aperta, tegulis cyaneis. — ♂; long. $8\frac{1}{2}$ $\frac{m}{m}$.

Species: fronte sine carinula transversa, capite et thorace cyaneis viridi-variegatis, abdominis segmentis dorsalibus igneo-auratis, secundo parum, tertio intensius purpurascens, punctatura, serie ante-apicali oblitterata foveolis haud bene distinctis, summo margine nigro-aeneo utrinque et in medio leniter sinuato, cellula radiali incompleta, facile cognoscitur

In Syria ad Kaifam inventa est.

19. **Chrysis (Tetrachrysis) cruenta.** — Submagna, sat robusta, cyanea viridi-variegata, parce pilosa; capite cyaneo, cavitate faciali viridi, coriacea, parce argenteo-pilosa, superne acute marginata, margine inaequali transverso, clypeo in medio emarginato, orbitis oculorum et antennarum articulis tribus primis viridibus, his reliquis fuscis, vertice cyaneo, fusco-piloso, crasse rugoso-punctato; thorace cyaneo, supra crasse sat sparsim rugoso-punctato, pronoto ex parte, scutelli et metanoti lateribus virescentibus; abdominis segmentis dorsalibus: primo cyaneo utrinque macula virescenti, reliquis purpureo-auratis maculaque magna nigro-aenea notatis, primo crasse sparsim, secundo evidenter carinato disperse medioeriter, tertio valde

dense subtiliter rugoso-punctatis, serie ante-apicali foveolis profundis haud numerosis, margine apicali quadridentato, dentibus robustis triangularibus, externis paulo longioribus, emarginaturis late arcuatis, centrali latiore; ventre nigro-aeneo, segmentis duobus primis apice et tertio in medio maculis viridi-auratis; alis sordide-hyalinis, venis firmibus piceis, cellula radiali superne infuscata, fere completa, tegulis cyaneis. — ♀; long. $10\frac{m}{m}$.

Chryside fulgidae L. mari similis et affinis; sed praeter sexum diversum: abdominis segmentis dorsalibus: secundo parte apicali, tertio parte basali macula magna nigro-aenea notatis, iam satis superque distincta.

In Caucaso a H. Leder inventa est.

20. **Chrysis (Tetrachrysis) Maroccana.** — Mediocris, sat robusta, viridis cyaneo-variegata, parce pilosa; capite viridi, vertice fusco-piloso inter et post ocellos nigro-violaceo, dense minus crasse rugoso-punctato, antennarum articulis tribus primis viridibus, reliquis fuscis, cavitate faciali profunda, non canaliculata, dense argenteo-pilosa, subtiliter transverse coriaceo-rugosa, superne marginata, margine transverso medio leniter arcuato; thorace viridi, supra sat crasse rugoso-punctato, mesonoti lobo medio et lateralium lateribus nigro-violaceis, scutello viridi-aureo subnitente; abdominis segmentis dorsalibus duobus primis igneo-aureis, secundo purpurascenti medio carinato, tertio margine basali nigro-violaceo, apice viridi-aureo irrorato, margine apicali viridi-cyaneo, quadridentato, dentibus mediocribus, triangularibus, fere in lineam transversam dispositis, externis acutis, intermediis subacutis, emarginaturis arcuatis, aequalibus, serie ante-apicali per carinulam abbreviatam interrupta foveolis magnis, profundis, subrotundis; segmento primo sparsim crasse, secundo et tertio subtilius densiusque rugoso-punctatis; ventre nigro-aeneo, segmento primo lateribus, secundo in medio macula aurata notatis; femoribus viridi-cyaneis, tibiis magis viridibus, tarsis fuscis; alis sordide-hyalinis, venis fuscis, cellula radiali completa, tegulis viridi-cyaneis. — ♂; long. $8\frac{m}{m}$.

Chryside cyanopygae Dhlb. mari similis et affinis; sed corpore latiore, ubique fortius rugoso-punctato, abdominis

segmento secundo dorsali purpurascenti, tertio margine basali nigro-violaceo, apice viridi-aureo irrorato, margine apicali viridi-cyaneo, emarginaturis aequalibus (non intermedio reliquis angustiore et profundiore) et ventre nigro-piceo, distincta.

Patria: Marocco (regnum Maroccanum) Africae septentrionalis.

21. **Chrysis (Tetrachrysis) dira.** — Mediocris, sat robusta, viridis, parce pubescens; capite viridi, cavitate faciali haud profunda, canalicula tenui, dense transverse coriaceo-rugosa, antennarum articulis quattuor primis viridibus, reliquis fuscis; thorace viridi, supra sparsim crasse rugoso-punctato, mesonoto et tegulis viridi-cyaneis; abdomine viridi, segmentis dorsalibus aequaliter convexis, haud carinatis, secundo basi nigro-aeneo, duobus primis sparsim crasse, tertio margine basali paulo densius et subtilius rugosiuscule-punctatis, margine apicali cyanescenti-viridi, subtiliter punctulato, quadridentato, dentibus mediocribus, triangularibus, subobtusis, fere aequilongis, emarginaturis arcuatis, centrali externis angustiore et paulo profundiore, serie ante-apicali medio subinterrupta foveolis circiter 8 mediocribus, subrotundis; ventre viridi, segmentis duobus primis ad basim utrinque nigro-maculatis, inter maculas aureo-nitentibus; pedibus viridibus, anticis antice, posterioribus duobus postice politis, fere laevibus, violaceo-splendentibus, tarsis fuscis; alis parum fumato-hyalinis, violascentibus, venis firmibus piceis, cellula radiali incompleta, apice late aperta. — ♀; long. $7\frac{m}{m}$.

Species: corpore viridi, sat robusto, punctatura thoracis et abdominis, hoc haud carinato, quadridentato, dentibus mediocribus fere aequilongis, emarginaturis et foveolis, colore ventris et pedibus cellulaque radiali incompleta, facile cognoscitur.

In Guinea superiore Africae occidentalis (Ashanti) inventa est.

22. **Chrysis (Pentachrysis) quinquedentata.** — Mediocris, sat robusta, viridi-cyanea, parce pilosa; cavitate faciali profunda, canalicula obsoleta, viridi, argenteo-pilosa, dense subtiliter transverse coriaceo-rugosa, superne marginata, margine transverso leniter bis-arcuato, vertice circa et post ocellos

cyaneo, cinereo-piloso, dense minus crasse rugoso-punctato, antennarum articulis tribus primis viridibus, reliquis fuscis; thorace viridi-cyaneo, dense minus crasse, scutello et metanoto paulo fortius rugoso-punctatis, lobo medio mesonoti et scutelli disco cyaneis; abdomine viridi-cyaneo, segmento secundo dorsali obsolete carinato, margine apicali et tertio parte basali virescentibus, primo dispersius et fortius, reliquis dense subtiliter rugoso-punctatis, serie ante-apicali per carinulam abbreviatam medio interrupta foveolis paucis, circiter 8, mediocribus, haud profundis, margine apicali quinquedentato, dentibus parvis, lateralibus et intermediis maioribus, triangularibus, subacutis, reliquis obtusis, emarginaturis fere aequalibus, leniter arcuatis, ventre cyanescenti-viridi, segmento secundo basi macula parva nigra notato, apice anguste fusco-marginato; pedibus viridibus, femoribus anticis basi antice, posticis postice politis ac fere laevibus, nigro-violaceo splendentibus, tarsorum articulis duobus primis externe virescentibus, intus cum reliquis fuscis; alis pure hyalinis, venis firmibus piceis, cellula radiali fere completa, tegulis cyaneis medio violascentibus. — ♂; long. 7^{m/m}.

Species: corpore toto viridi-cyaneo, punctatura, abdomine quinquedentato, dentibus parvis, ventris segmento secundo basi macula parva nigra notato, pedibus, et alis pure hyalinis, a congeneribus haud numerosis, facile cognoscenda.

Patria: Java; a piae memoriae viro Ludovico Doleschall hungaro collecta et Musaeo Nationali Hungarico donata.

23. Myzine Graeca. — Nigra, nitida, dense cinereo-pilosa; antennis et clypei apice nigris, mandibulis rufo-piceis; clypeo rude punctato basi, pronoto antice late interrupto fasciaque transversa sat lata in margine apicali, tegulis et macula mesopleurarum, flavis; mesonoto crasse minus dense rugoso-punctato; abdomine nigro, nitido, segmentis dorsalibus parte apicali: primo sparsim, 2—6 sat crasse rugoso-punctatis fasciaque sex sat latis flavis in margine apicali ornatis, fasciis quinque primis lateribus auctis, medio attenuatis et hic 2—5 segmentis utrinque nigro-maculatis, maculis minutis, sexti fascia bisinuata, septimo rude-rugoso utrinque flavo-maculato, apice profunde, sed haud late triangulariter exciso, lobis medio longitudinaliter impressis, postice truncatis; segmentis ventralibus duobus primis

totis rude rugoso-, 3—6 vero parte apicali crasse sparsim punctatis, horum parte basali dense subtiliter punctulatis, 2—6 fasciatim anguste flavo-marginatis, fasciis bisinuatis; pedibus nigris, genibus et femoribus subtus flavis, tibiis flavis, intus maxima parte nigris, tarsis pallide-flavis, articulis apice et ultimis infuscatis; alis hyalinis, venis fuscis, stigmate fulvo-testaceo. — ♂; long. $15\frac{m}{m}$.

Myzini geniculatae, Brullé (Expéd. scient. de Morée. Zoolog. Deux. sect. 1832, pag. 370, n. 818, tab. L. fig. 11. ♂.) similis esse videtur; sed clypei basi et pronoto antice flavis, et etiam abdomine aliter colorato, distincta.

In Syra Graeciae a piaae memoriae viro Josepho Erber collecta mihi que benevole donata.

24. *Myzine nigriceps*. — Nigra, nitida, dense cinereo-pilosa; capite cum antennis et clypeo nigris, mandibulis rufopiceis, clypeo dense punctato; thorace nigro, fascia sat lata in margine apicali pronoti flava; mesonoto minus dense crasse rugoso-punctato; abdomine nigro, nitido, segmentis dorsalibus parte apicali: primo sparsim, 2—6 dense minus profunde rugosiuscule-punctatis fasciisque sex sat latis flavis in margine apicali ornatis, fasciis quinque primis lateribus auctis, medio attenuatis et hic 2—5 segmentis utrinque nigro-maculatis, segmenti tertii maculis separatis, reliquis cum segmentorum parte nigra confluentibus, sexti fascia bisinuata, septimo sparsim punctulato, utrinque macula minuta flava notato, apice sat late triangulariter exciso, lobis medio longitudinaliter impressis postice subrotundis; segmentis ventralibus: duobus primis totis et 3—6 parte apicali sparsim crasse punctatis, horum parte basali sparsim punctulatis; pedibus nigris, genibus omnibus et femoribus duobus anterioribus subtus flavis, tibiis flavis, intus maxima parte nigris, tarsis pallide-flavis, articulis apice et ultimis infuscatis; alis hyalinis, venis fuscis, stigmate fulvo-testaceo. — ♂; $15\frac{m}{m}$.

Praecedenti similis et affinis; sed capite minore, clypeo et pronoto antice nigris, abdominis segmentis dorsalibus parte apicali minus profunde et minus rugoso-punctatis, 2—5 maculis parvis nigris solum segmenti tertii separatis, reliquis cum parte nigra segmentorum confluentibus, septimo non rude-

rugoso, sed tantum sparsim punctulato, lobis posticè subrotundis, non truncatis; segmentis ventralibus: duobus primis non rude rugoso-punctatis, 3—6 parte basali sparsim punctulatis, distincta.

Patria: Russia meridionalis vel Caucasus; mihi a Clarissimo Domino Ferd. Morawitz donata.

25. *Tiphia maior*. — Nigra, nitida, dense cinereo-pilosa; vertice sparsim fortiter punctato, fronte densius crasse rugoso-punctato, antennis mediocribus, articulis tribus primis nigris, nitidis, reliquis rufo-brunneis, opacis, clypeo dense punctato, apice rotundato, mandibulis rufo-piceis; mesonoto fortiter rude-rugoso punctatoque, scutello sparsim crasse, postice rugoso-punctato, metanoto in medio tricarinato, carinis lateralibus tenuibus, intermedia forti ac abbreviata, metathoracis lateribus fere regulariter crasse dense oblique-strigosis, metapleuris antice laevibus, postice subtilissime sparsim punctulatis, mesopleuris crasse rugoso-punctatis, propleuris irregulariter sat crasse oblique-strigosis, superne sparsim punctatis; abdomine nigro, nitido, parce albo-piloso marginibusque apicalibus parce albo-ciliatis, segmentis dorsalibus duobus primis sparsim punctatis, 3—5 basi subtilissime punctulatis margineque apicali irregulariter minus crasse punctatis, sexto parte basali longitudinaliter rugoso-punctato, parte apicali rufescenti, apice rotundato; pedibus nigris, calcaribus nigro-ferrugineis; alis sordide-hyalinis, venis fuscis, stigmate piceo, longo, latitudine ter longiore, tegulis nigris. — ♀; long. 17—17½^m/_m.

Tiphiae morioni F. similis et affinis; sed maior ac robustior, capite thoraceque latioribus, vertice densius et fortius punctato, fronte et pronoti parte basali praesertim lateribus sat dense crasse rugoso-punctatis (non vero sparsim sat crasse punctatis), antennis brevioribus, mesonoto fortiter rude-rugoso punctatoque, metanoti carina intermedia abbreviata multo fortiore, propleuris subtus sat crasse strigosis, superne sparsim punctatis (non vero subtus subtiliter strigosis, superne laevibus punctis nonnullis crassis) metapleuris oblique-, non transverse-strigosis, abdominis segmentis dorsalibus fortius punctatis et stigmate longiore, iam satis superque distincta.

Patria: Gibraltar (Fretum Gaditanum).

26. *Tiphia Caucasica*. — Nigra, nitida, cinereo-, capite supra et pronoto antice nigro-pilosis; fronte supra antennas dense minus crasse, vertice dispersius fortiusque rugoso-punctatis, mandibulis piceis, antennis nigris, flagello subtilissime cinereo-pubescenti; mesonoto minus dense sat crasse punctato, metanoto rude-coriaceo-rugoso, medio tricarinato, carina intermedia antice biramosa, ramis modice divergentibus, interstitiis inter carinas dense coriaceo-rugosis, metathoracis lateribus minus dense sat crasse, metapleuris dense subtiliter transverse-strigosis, mesopleuris coriaceo-rugosis, propleuris inaequaliter et subtiliter oblique-strigosis; abdomine nigro, nitido, parce albo-piloso marginibusque apicalibus parce albo-ciliatis, segmentis dorsalibus: primo sat dense crassius rugoso-, reliquis sparsim subtiliter punctatis; alis sordide-hyalinis, venis et stigmatibus piceis, hoc latitudine duplo longiore, tegulis nigris, nitidis. — ♂; long. 11 $\frac{m}{m}$.

Tiphiae morioni F. similis et affinis; sed capite supra et pronoto antice nigro-pilosis, pilis longioribus, metanoto rudius coriaceo-rugoso, carina intermedia antice biramosa, interstitiis inter carinas fortius coriaceo-rugosis, propleuris subtus subtilius strigosis, segmentis dorsalibus quoque, praesertim posterioribus, subtilius punctatis et stigmatibus crassiore ac longiore, distincta.

In Caucaso a H. Leder inventa.

27. *Tiphia Algira*. — Nigra, nitida, sat robusta, parce cinereo-pilosa; antennarum articulis duobus primis nigris, reliquis et mandibulis rufis; fronte supra antennas sparsim crasse, vertice dispersius subtiliusque punctatis, mesonoto et scutello sparsim crasse fere cribrato punctatis, metanoto coriaceo-rugoso, medio tricarinato, carinis sat fortibus, metathoracis lateribus dense sat crasse transverse-strigosis, mesopleuris nitidis, crasse sat sparsim punctatis, propleuris coriaceis subtilissime transverse-strigosis; abdomine nigro, nitido, parce albo-piloso marginibusque apicalibus parce albo-ciliatis, segmentis dorsalibus: duobus primis sparsim sat crasse, reliquis dense subtilius punctatis; pedibus nigris, tarsis ferrugineis, articulis basi et ultimo infuscatis; alis sordide-hyalinis, venis fusco-testaceis, stigmatibus piceo, haud magno, latitudine duplo longiore, tegulis nigris. — ♀; long. 14 $\frac{m}{m}$.

Tiphiae morioni F. similis; sed corpore latiore, antennis brevioribus, flagellò rufo, fronte supra antennas crassius punctato, metanoto distincte tricarinato, carina intermedia haud abbreviata, mesopleuris fortius tuberculato-gibbosis, metathoracis lateribus densius paulo subtilius et magis transverse-strigosis, metapleuris subtilissime strigosis et tarsis ferrugineis, praesertim distincta.

Ad Constantine in Algeria a Francisco Zach detecta.

28. **Astata rufipes.** — Nigra, nitida, cano-pilosa; pilis in fronte et mesonoto antice nigris inmixtis; vertice, occipite, mesonoto et scutello politis, sparsim crasse punctatis; mandibulis in medio rufis; metanoto opaco, concinne reticulato, lateribus oblique-strigosis; abdomine nitido, sparsim punctulato, segmentis tribus primis rufis, tertio infuscato, reliquis piceis; pedibus rufis, nigro-spinosis, femoribus anticis, coxis ac trochanteribus piceis; alis hyalinis, apice parum fumatis, venis et stigmate fusco-testaceis, tegulis pallide-rufis. — ♀; long. $10\frac{m}{m}$.

Astatae boopi Schrk. similis et affinis; sed fronte et mesonoto antice cano-nigroque pilosis, mesonoto dispersius punctato, alis apice tantum parum fumatis, pedibus rufis, distincta.

In Hungaria centrali ad Budapestinum in locis arenosis, mense Julio, rara est.

Fekete, fényes, fehér szőrrel fedett; homlokán és középtorjának elején egyes fekete szőrszálak vannak; fejtetője, nyakszirte, középtorjának a háta és a paizs csiszoltak, szétszórt mély pontokkal; rágói a középén rótszínűek; hátsótorjának a háta fénytelen, ékesen reczés, oldalain ferdén-rovátkás; végteste fényes, szétszórtan nem erősen pontozott, a három első szelvény rótszínű, a harmadik kissé barnás, a többi szurokfekete; lábai rótszínűek, fekete tüskékkel, az első lábpár czombjai, a csípők és tomporok szurokfeketék; szárnyai átlátszók, végeiken kissé füstösek, az erek és a jegy barnás-szennysárgák, a töpikkelyek halvány-rótszínűek. — ♀; hossza $10\frac{m}{m}$.

Az *Astata boops*-hoz hasonló s vele közel rokon; de homlokát és középtorjának elejét fehér-fekete szőrszálak vegyesen

fedik, középtörjának a háta szétszórtabban pontozott, szárnyai a végén csak kevésbé füstösek s lábai rőt színűek.

Budapest mellett a rákospalotai erdőnél júliusban ritka.

29. *Trigonopsis soror*. — Nigra, polita, parce albo-pilosa; capite nigro-violaceo, polito, fere laevi; fronte obsolete carinata et cum orbitis oculorum internis clypeoque, capite item cum prothorace subtus, callis humeralibus, metanoti basi et apice subtus utrinque, mesopleurarum parte apicali, pectore et coxis omnibus dense argenteo-tomentosis; antennis fusco-testaceis, articulis duobus primis pallidis; mandibulis longis, falcatis, tenuibus, pallide-ferrugineis, apice violascentibus, palpis et clypei parte apicali pallide-testaceis, hoc apice quinquedentato, dentibus concoloribus, acutis, spiniformibus, externis longissimis, intermedio brevissimo; prothorace longo caput versus valde attenuato; pronoto, mesothorace cum scutello metanotoque valde sparsim punctatis (punctis nempe tantum nonnullis, sed praesertim in metanoto crassis); metanoto in medio canaliculato, canalicula sat crasse irregulariter transverse-strigosa, strigis in locis certis quasi catenulas ab invicem disiunctas formantibus, metanoto apice subtus transverse-, lateribus irregulariter oblique-strigosis; abdomine laete-rufotestaceo, laevi ac polito, petiolo longo, nigro; trochanteribus, femoribus et tibiis tarsisque duobus anterioribus rufo-testaceis, trochanteribus et tibiis intermediis supra violascentibus, trochanteribus, femoribus et tibiis tarsisque posticis brunneo-violaceis, tibiis his basi pallide-rufo-testaceis; alis lutescentihyalinis, iridescentibus, superioribus fasciis duabus fuscis nitore cupreo ornatis, venis fuscis, tegulis rufo-testaceis. — ♀; long. 20 $\frac{m}{m}$.

Trigonopsi affini, Smith (Annals and Magaz. Nat. History. Sér. 2. Vol. VII. 1851. pag. 31. ♀) clypei constructione coloreque ex parte similis et affinis esse videtur; sed capite et pedibus posticis violaceis, femoribus anticis tarsisque intermediis et femoribus his subtus rufo-testaceis et nervis fuscis distincta.

Patria: Brasilia (San Paolo).

30. *Trigonopsis Frivaldszkyi*. — Nigra, polita, parce albo-pilosa; capite nigro-violaceo, polito, fere laevi; fronte

evidenter carinata et cum orbitis oculorum internis clypeoque, capite item cum prothorace subtus, callis humeralibus, metanoti basi et apice subtus utrinque, mesopleurarum parte apicali, pectore et coxis omnibus dense argenteo-tomentosis; antennis saturate-fusco-testaceis, scapo subtus pallido, supra violascenti; mandibulis longis, falcatis, tenuibus, pallide-ferrugineis, apice violascentibus; palpis et clypei parte apicali pallide-testaceis, hoc apice quinquedentato, dentibus concoloribus, acutis, spiniformibus, externis longissimis, intermedio brevissimo; prothorace longo, caput versus valde attenuato; pronoto, mesothorace cum scutello metanotoque valde sparsim punctatis (punctis tantum nonnullis, sed sat crassis); metanoto in medio canaliculato, canalicula sat crasse irregulariter transverse-strigosa, strigis in locis certis quasi catenulas ab invicem disiunctas formantibus, metanoto apice subtus transverse-, lateribus irregulariter oblique-strigosis; abdomine laete-rufo-testaceo, laevi ac polito, petiolo longo, nigro; coxis ac trochantaribus femoribusque omnibus et tibiis tarsisque posticis laete-violaceis, femoribus duobus anterioribus summo apice et tibiis tarsisque his rufo-testaceis, tibiis in medio (anticis solum supra) late violaceis; alis pure-hyalinis, iridescentibus, superioribus fasciis duabus fuscis nitore cupreo ornatis, venis fuscis, tegulis nigro-violaceis. — ♀; long. 19^m/_m.

Praecedenti similis et affinis; sed colore antennarum pedum, alarum et tegularum, et pronoto punctis magis numerosis, ab ea discrepans.

Etiam *Trigonopsi affini* Sm. similis esse videtur; sed capite et pedibus maxima parte violaceis et alarum nervis fuscis, distincta.

Patria: Brasilia (Massanary.)

31. *Pelopoeus rufipes*. — Niger, subnitidus, fusco-pilosus; capite et antennis nigris, horum articulis: primo toto, secundo subtus, tertio apice et quarto antice rufo-testaceis; orbitis oculorum internis, fronte circa antennas clypeoque parce aureo-tomentosis; clypei parte apicali rufo-testacea, apice in medio crenulata; mandibulis ferrugineis, summa basi nigris; thorace toto nigro, mesonoto et metanoti area cordiformi a sulculis bene divisa sat dense minus crasse transverse-strigosis;

pro-, meso- et metapleuris granulatum punctato-rugosiusculis; abdomine fusco-nigro, dense pubescente, segmentis duobus primis et petioli apice ferrugineis, 3—5 margine apicali anguste fusco-ferrugineis, petiolo parum curvato, nigro; pedibus et calcaribus laete-rufo-testaceis, coxis ac trochanteribus femoribusque duobus primis summa basi nigris, tarsorum articulo ultimo infuscato; alis luteo-hyalinis, apice haud fumatis, costa, subcosta, cubitu et brachio fulvis, tegulis rufo-testaceis. — ♀; long. 20 $\frac{m}{\mu}$.

Pelopaeo murario, Smith (Journal Proceed. Linnean Society. Zoology. Vol. VII. 1864, pag. 34, n. 4. ♀) similis esse videtur; sed statura minore, capite thoraceque fusco (non fulvo) pilosis, alis luteo-hyalinis (non pure-hyalinis), apice sine macula fusca, mihi praesertim distincta esse videtur.

Patria: Amboina in Insulis Moluccis.

32. *Ammophila Hungarica*. — Nigra, subnitida, capite nigro-, metanoti lateribus parce albo-pilosis; vertice subtilissime coriaceo, sparsim punctulato; clypeo nigro, subplano, coriaceo, disco subtilissime rugosiuscule-punctulato, lateribus sparsim punctato, apice subtruncato; mandibulis nigris, validis, breviter falcatis, unidentatis, dente late-obtusos; callis humeralibus, macula minuta mesopleurarum et metathoracis lateribus subtus utrinque dense argenteo-tomentosis; pronoto bene discreto, elevato, fere glabro ac laevi; mesonoto et scutello subtilissime coriaceis, glabris, illo lineis duabus elevatis lateribus abbreviatis, hoc sparsim punctato; metanoti area cordiformi a sulculo sat bene circumscripta concinne minus crasse arcuatim transverse-, lateribus et metapleuris oblique-strigosis, mesopleuris subtiliter coriaceis, sparsim punctulatis, postice subtus sub macula argenteo-tomentosa transverse-strigosis; abdomine nigro, subtilissime pubescenti, segmentis duobus primis et tertio parte basali supra subtusque rufis, petiolo et segmento primo basi nigris, hoc postice conspicue dilatato; pedibus nigris, spinulis calcaribusque concoloribus; alis superioribus sordide-lutescenti-hyalinis, apice dilutioribus, vix fumatis, nervis testaceis, tegulis nigris, externe rufescentibus. — ♀; long. 21 $\frac{m}{\mu}$.

Ammophilae sabulosae Linn. similis; sed capite parce nigro-piloso, clypeo disco subtilissime rugosiuscule-punctulato, pronoto bene discreto, elevato, fere glabro ac laevi, mesonoto glabro, lineis duabus lateralibus elevatis abbreviatis, scutello sparsim punctato, metanoti area cordiformi concinne arcuatim transverse-, lateribus et mesopleuris oblique-, metapleuris postice transverse-strigosis (non vero his coriaceo-rugosis), abdominis segmentis: primo apice conspicue dilatato, tertio parte basali latius rufo, reliquis haud cyanescentibus, alis superioribus sordide-lutescenti-hyalinis, venis testaceis, optime distinguenda.

In Hungaria centrali ad Budapestinum initio Junii anni praeteriti detecta.

Fekete, kissé fényes, fejét fekete, torja utóhátának oldalait pedig ritkás fehér szőrözet fedi; fejtetője igen finomúl bőrszerű, ritkán s gyöngén pontozott; szájjvédője fekete, meglehetősen lapos, bőrszerű, a közepén igen finomúl s kissé redősen pontozott, oldalain ritkás pontokkal, a végén csaknem csonkított; rágói feketék, erősek, rövid kaszaalakúak, egyfogúak, a fog szélesen-tompa; vállgümői, a közép melloldalak kis foltja és az utótorj oldalai alul mindkét részen sűrű ezüstsínű molyhos szőrűek; a torj előháta jól elkülönített, emelkedett, csaknem szőrtelen és síma; középháta és paizsa igen finomúl bőrszerű, csupasz, amazon két rövid oldalvonal van, ez szétszórtan pontozott; az utóhátnak egy barázda által meglehetősen jól körülírt szívded terüje ékesen, de nem erősen ívesen harántan-, oldalai és hátsómelloldalai ferdén-rovátkásak, közép melloldalai finomúl bőrszerűek, ritkán s gyöngén pontozottak, hátul alulról a molyhos szőrű ezüstsínű folt alatt harántan-rovátkásak; végtete fekete, igen finomúl pelyhes, a két első szelvény és a harmadiknak mellső része alul-felül rótszínű, a nyelv és az első szelvény töve fekete, ez utóbbi hátul jól láthatóan szélesedett; lábai feketék, a tüskék és a sarkantyúk hasonló színűek; felső szárnyai szennyessárgán-átlátszóak, végeiken világosabbak, alig füstösek, ereik sárgásak, a töpikkelyek feketék, kívülről rótszínbe játszóak. — ♀; hossza $21\frac{m}{m}$.

Az *Ammophila sabulosa*-hoz hasonló; de fejét ritkás fekete szőrözet fedi, szájjvédője a közepén igen finomúl s kissé

redősen pontozott, torjának előháta jól elkülönített, emelkedett, csaknem szőrtelen és síma, középháta csupasz, oldalain egy-egy rövid emelkedett vonallal, paizsa szétszórta pontozott, az utóhátszél szívderecskéje ékesen, de nem erősen ívesen harántan-oldalai és középmelloldalai ferdén-, hátsómelloldalai hátul harántan-rovátkásak (nem pedig bőrszerűen-redősek), végtestének szelvényei közül: az első a végén jól láthatóan szélesedett, a harmadik mellső részén szélesebben rótszínű, a többi kékes színbe nem játszó, felső szárnyai szennyesárgán-átlátszó, ereik sárgások.

Budapest mellett a Lipótmezőn múlt év június hó 9-én ifjabb Emich Gusztáv, a hártyaröpü rovarok szorgalmas gyűjtője fődözte fel s ajándékozta a Nemzeti Múzeum gyűjteményének.

33. *Ammophila clypeata*. — Nigra, opaca, parce pilosa; capite nigro, antennis concoloribus, tenuibus; facie, calis humeralibus, mesopleurarum parte superiore, metathorace apice subtus utrinque, coxis ac trochanteribus dense argenteo-tomentosis; clypeo in disco tuberculato et margine apicali in laminam triangularem recurvam, supra convexam, subtus excavatam producto; mandibulis rufis, apice nigris, validis, falcatis, unidentatis, dente sat magno, subacuto; mesonoto antice crasse minus dense transverse-, postice oblique-, scutello longitudinaliter-, et metanoti area cordiformi a sulculo bene divisa concinne densius oblique-strigosis; meso- et metapleuris coriaceo-rugosis; abdomine nigro, subtilissime cano-pubescente, segmentis 2—3 quartique basi supra subtusque rufis, petiolo nigro; pedibus nigris, subtilissime cano-pubescentibus, calcaribus et unguiculis apice ferrugineis; alis hyalinis, nervis fuscis, tegulis externe obscure-rufis. — ♂; long. 27^m/_m.

Ammophilae armatae Rossi sculptura coloreque simillima; sed paulo minor, clypeo in disco non cornu porrecto unguiformi armato, sed tantum tuberculato parvo instructo et margine apicali in laminam triangularem recurvam, supra convexam, subtus excavatam (non vero deplanatam) producto, metathoracis area cordiformi subtilius et densius oblique-strigosa, abdominis etiam segmento tertio basi anguste rufo, ano inermi, processibus nempe quattuor corneis non armato, certe distincta.

Egregia haec species a piae memoriae viro Josepho Erber in Epiro inventa mihiq̃ benevole donata est.

34. **Ammophila Hispanica.** — Nigra, subnitida, capite nigro-, metanoti lateribus parce albo-pilosis; vertice subtilissime coriaceo, sparsim punctulato; clypeo nigro, subconvexo, coriaceo, sparsim punctato, apice truncato; mandibulis nigris, validis, breviter falcatis, unidentatis, dente lato oblique-truncato; callis humeralibus, macula minuta subrotunda mesopleurarum et metathoracis lateribus subtus utrinque dense argenteo-tomentosis; pronoto bene discreto, elevato, parce piloso, subtilissime coriaceo; mesonoto et scutello subtilissime coriaceis, glabris, illo lineis duabus lateralibus elevatis abbreviatis, hoc sparsim punctato, metanoti area cordiformi concinne minus crasse oblique-, apice transverse-, lateribus et metapleuris oblique-strigosis, mesopleuris subtiliter coriaceis, sparsim punctulatis, postice subtus sub macula argenteo-tomentosa transverse-strigosis; abdomine nigro, subtilissime pubescente, segmentis duobus primis et tertio basi rufis, supra: primo et tertio late nigro-lineatis, secundo macula lata nigra, basim non attingente, apice fere triangulariter dilatata, notato, petiolo et segmento primo basi nigris, hoc postice conspicue dilatato, segmentis reliquis nigris, anali nigro-piloso; pedibus nigris, spinulis calcaribusque concoloribus; alis sordide-lutescenti-hyalinis, apice dilutioribus, vix fumatis, venis testaceis, tegulis nigris, externe rufescentibus. — ♀; long. 19^m/_m.

Ammophilae Hungaricae similis et affinis; sed clypeo etiam disco sparsim punctato, apice truncato, mandibularum dente oblique-truncato, metanoti area cordiformi concinne oblique-strigosa, abdominis segmentis dorsalibus: primo et tertio basi supra nigro-lineatis, secundo nigro-maculato, distincta.

Patria: Malaga in Hispania.

35. **Ammophila modesta.** — Nigra, opaca, parce canopilosa; clypeo, orbitis oculorum internis, callis humeralibus, meso- et metapleuris, lateribus metathoracis coxisque posticis supra argenteo-tomentosis; capite thorace multo latiore; clypeo plano, ad centrum marginis apicalis emarginato; mandibulis nigris, sat longe falcatis, bidentatis, dentibus apice rufescenti-

bus, primo minuto, apice subacuto, secundo longiore, obtuso; vertice et pronoto bene discreto parumque elevato subtiliter coriaceis, sparsim punctulatis; mesonoto subtiliter coriaceo, pubescenti, lobo medio irregulariter sparsim punctulato, basi transverse-, lobis lateralibus subtilissime oblique-, scutello longitudinaliter-strigosis, metanoto crasse coriaceo subtransverse-rugoso; abdominis segmentis 1—3 quartique maxima parte et ventralibus quarto-quintoque rufis, petiolo et segmenti primi summa basi nigris, hoc postice paulo dilatato, quinto supra et sexto cano-piloso nigris; pedibus subtilissime cano-pubescentibus, nigris, spinulis calcaribusque concoloribus; alis hyalinis, apice parum fumatis, nervis nigro-fuscis, tegulis rufo-piceis. — ♀; long. 18 $\frac{m}{m}$.

Species inter minores huius generis iure numeranda: capite lato, clypeo, mandibulis, sculptura meso- et metanoti et colore abdominis, facile cognoscitur.

Patria: Granada in Hispania.

36. **Ammophila Turcica.** — Nigra, opaca, capite nigro-, thorace cano-pilosis; facie et callis humeralibus argenteo-tomentosis; clypeo plano, subtilissime dense rugosiusculo, apice truncato; mandibulis nigris, apice rufescentibus, breviter falcatis, unidentatis, dente sat magno, apice subtruncato; vertice et mesopleuris subtilissime coriaceis, sparsim punctulatis; pronoto sat bene discreto, haud elevato; mesonoto et scutello coriaceis, irregulariter rugosiusculis, illo lateribus lineis duabus elevatis; metanoto eiusque lateribus et metapleuris coriaceis, irregulariter crassius subtransverse-rugosis; abdomine nigro, subtilissime pubescenti, segmento primo apice parum dilatato tertiique basi subtus rufis, secundo rufo, supra macula pyriformi nigra notato, reliquis et petiolo nigris; pedibus subtilissime cano-pubescentibus nigris, spinulis et calcaribus concoloribus, his apice et unguiculis rufescentibus; alis hyalinis, venis fuscis, tegulis nigris, externe rufescentibus. — ♂; long. 17 $\frac{m}{m}$.

Species: statura minore, capite nigro-, thorace cano-pilosis, clypeo plano, subtilissime dense rugosiusculo, sculptura thoracis coriacei coloreque abdominis, praesertim macula pyriformi segmenti secundi dorsalis, facile cognoscitur.

Patria: Brussa in Asia minore.

37. *Ammophila Syriaca*. — Nigra, parce albo-pilosa; facie, pleuris et metanoti lateribus dense argenteo-tomentosis; antennarum articulis duobus primis tertique basi, fronte circa antennis, clypei convexi disperseque punctati apice medio parum sinuato, mandibularum basi late, prothorace medio leviter canaliculato, callis humeralibus, abdomine item cum petiolo, coxis ac trochanteribus pedibusque laete-rufis; segmentis dorsalibus 4—6 nigris; segmento primo, coxis ac trochanteribus femoribusque posticis supra nigro-lineatis; mesonoto sat nitido parce, sed fortius subarcuatim-, metanoto vero dense et subtilius inaequaliter transverse-strigosis; alis hyalinis, venis et tegulis pallide-rufis. — ♀; long. 23^m/_m.

Ammophilae rubriventri, Costa (Annuario del Museo Zoologico della r. Università di Napoli. Anno IV. 1864. (1867) pag. 78, n. 5.) socia.

Patria: Syria; a Clarissimo Domino F. Kohl mihi amice transmissa.

38. *Psammophila polita*. — Nigra, nitida, capite valde parce nigro-, metathorace cano-pilosis; vertice subtilissime coriaceo, sparsim punctato; antennis rufo-brunneis, scapo dilutius; clypeo convexo, vage punctato, apice piceo-rufo subrotundo; mandibulis rufis, apice nigris, haud validis, longe falcatis, medio bidentatis, dente primo parvo subacuto, secundo longiore apice subtruncato; pronoto bene discreto, elevato, polito ac fere laevi; mesonoto et scutello fere glabris, politis, valde sparsim minus crasse punctatis; metanoto opaco, subarcuatim transverse-rugoso; mesopleuris politis, vage crasse punctatis, postice cum metapleuris irregulariter crasse transverse-strigosis; abdomine subtilissime pubescenti, segmentis quatuor primis rufo-testaceis, quinto-sextoque et petiolo piceis; pedibus subtilissime cano-sericeo-pubescentibus, rufo-piceis; alis lutescenti-hyalinis, venis testaceis, tegulis palide-rufis. — ♀; long. 13—14^m/_m.

Psammophilae lutariae F. (affini Kirby) similis; sed minor ac gracilior, vertice nitido, antennis rufo-brunneis, clypeo vage, minus crasse punctato, apice rufo-piceo, mandibulis rufis, pro- et mesonoto scutelloque et mesopleuris politis, aliter

punctatis, metanoti et metapleurarum alia sculptura et pedibus rufo-piceis, distincta.

Patria: Russia meridionalis vel Caucasus; a Clarissimo Domino F. Morawitz mihi in donum data.

39. **Psammophila Caucasica.** — Nigra, nitida, nigro-pilosa; vertice nitido subtilissime coriaceo, sparsim minus crasse punctato; antennis et facie nigris; clypeo convexo, vage punctato, apice subtruncato; mandibulis longe falcatis, in medio rufis, bidentatis, dente primo parvo, acuto, secundo lato, subtruncato; pronoto bene discreto, elevato, nitido, valde sparsim punctulato; mesonoto et scutello fere glabris, politis, punctis tantum nonnullis; metanoto subtilissime coriaceo, area cordiformi a sulculis haud bene circumscripta basi valde subtiliter oblique-strigosa, metanoti lateribus et mesopleuris irregulariter subtransverse rugoso-punctatis; abdomine nitido, petiolo nigro, summo apice utrinque rufo, segmentis tribus primis rufo-testaceis, primo basi et tertio apice anguste nigris, segmentis reliquis nigris, valde sparsim punctulatis; pedibus nigris, nitidis, unguiculis ferrugineis; alis sordide-hyalinis, venis fuscis, tegulis nigris. — ♀; long. 13 $\frac{m}{m}$.

Psammophilae lutariae Fabr. (affini K.) similis et affinis; sed multo minor ac gracilior, vertice nitido valde sparsim, clypeo subtilius sparsiusque punctatis, pro- et mesonoto scutelloque politis, punctis tantum nonnullis, metanoti area cordiformi solum basi subtilissime oblique-strigosa, metanoti lateribus et mesopleuris densius irregulariter subtransverse rugoso-punctatis, praesertim distincta. — Statura et magnitudine coloreque ex parte praecedenti socia; sed etiam metathorace nigro-piloso, colore mandibularum, antennarum, abdominis et pedum, sculptura item alia metanoti et pleurarum distincta.

In Caucaso ad Tiflis a H. Leder hoc anno inventa.

40. **Sphex orientalis.** — Niger, ¹⁾ parce fusco-cinereoque pilosus; collo, prothorace, mesonoto, pectore pedibusque cinereo-pubescentibus; facie dense argenteo-sericeo-tomentosa; clypeo fere plano, apice late truncato, utrinque sinuato; an-

¹⁾ σφῆξ, σφηζός, ό.

tennis tenuibus et mandibulis longe falcatis medioque fortiter bidentatis nigris; capite supra et thorace subnitidis, metanoti area cordiformi a sulculo concinne circumscripta subtilissime dense transverse-strigosa, postice utrinque subtilissime coriacea, parte declivi coriaceo-rugosa, metapleuris dense oblique-strigosis, mesopleuris coriaceis; abdomine piceo, fere glabro ac laevi, segmentis dorsalibus nempe valde sparsim punctatis, quattuor primis supra subtusque margine apicali rufescentibus, valvula anali parce nigro-setosa, petiolo brevi, solum coxis posticis aequilongo; pedibus nigris, pectine et spinulis calcari-busque concoloribus, tibiis tarsisque piceis, his praesertim duobus anterioribus apice rufescentibus, unguiculis ferrugineis; alis hyalinis, apice parum fumatis, venis fuscis, tegulis piceis, cellula cubitali secunda angusta, rectangula, fere duplo altiore quam lata. — ♀; long. 30 $\frac{m}{m}$.

Species: corpore nigro, solum abdomine, tegulis, tibiis tarsisque piceis, antennis tenuibus, clypeo late truncato, utrinque sinuato, metathoracis et pleurarum sculptura, alarum colore et cellula cubitali secunda angusta, rectangula, a congeneribus facile cognoscitur.

Patria: Russia meridionalis vel Caucasus; mihi pariter a Clarissimo Domino F. Morawitz benevole donatus.

41. **Sphex melanarius.** — Niger, opacus, gracilentus, cano-pilosus; antennis tenuibus, mandibulis breviter falcatis, medio unidentatis, dente minuto, subobtusos; facie et callis humeralibus argenteo-sericeo-tomentosis; clypeo subplano, subtiliter coriaceo, apice subrotundo, medio leviter emarginato; mesonoto subtiliter inaequaliter sparsim ruguloso; metanoti area cordiformi a sulculis bene circumscripta fere usque ad medium concinne minus dense oblique-, postice et metathoracis lateribus transverse-strigosis, mesopleuris coriaceis, longitudinaliter rugulosis; abdomine unicolore nigro, nitido, petiolo coxis posticis fere aequilongo; pedibus nigris, tarsorum spinis et unguiculis ferrugineis; alis sordide-luteo-hyalinis, apice parum fumatis, venis piceis, cellula cubitali secunda angusta, rectangula, tegulis postice rufescentibus. — ♂; long. 20 $\frac{m}{m}$.

Species: corpore gracilento unicolore nigro, cano-piloso, clypeo, me. o- et metanoti sculptura, tarsorum spinis et alis facile cognoscitur.

In Caucaso ed Tiflis a H. Leder hoc anno detecta.

Animadvertio. — Species verisimiliter est *Sphex subfuscata* Ev. (nec Dhlb = *Sphex desertorum* Ev.)

42. *Sphex Persicus.* — Ater, opacus, sat robustus, dense atro-pilosus; antennis nigris, medium versus incrassatis, apice attenuatis, articulis 5—8 supra subtusque evidenter carinulatis; facie nigra, clypeo subconvexo, punctato-rugoso, apice in medio emarginato; mandibulis nigris, breviter falcatis, apicem versus unidentatis, dente late-obtuso; thorace toto dense granulatim-punctato, punctis in certis locis, praesertim in mesonoto et scutello, rugose confluentibus; abdomine nigro, nitido, fere glabro, subtilissime coriaceo, valde sparsim punctato, segmentis ventralibus 4—6 densissime plumbeo-pruinosis, sexto margine apicali late emarginato lateribusque tuberculato, petiolo brevi, coxas posticas paulo superante; pedibus et spinulis nigro-piceis, calcaribus apice et unguiculis ferrugineis; alis nigro-violaceis, cellula cubitali secunda radialem versus valde angustata, superne fere dimidio angustiore quam infra. — ♂; long. 25—26^m/_m.

Species: corpore sat robusto, atro, antennis crassis, articulis 5—8 supra subtusque calinulatis, facie nigra, clypeo punctato-rugoso apiceque emarginato, thorace granulatim-punctato, abdominis segmentis ventralibus 4—6 plumbeo-pruinosis, sexto lateribus tuberculato, alis nigro-violaceis et cellula cubitali secunda superne valde angustata, facillime distinguenda.

Patria: Persia.

43. *Sphex luteipennis.* — Ater, sat robustus, nigro-pilosus; antennis nigris, medium versus incrassatis, apice attenuatis; facie nigra, clypeo convexo, supra obsolete carinato, disco impresso, apice rotundato medioque parum emarginato; mandibulis sat longe falcatis, latis et validis, rufo-piceis, medio unidentatis, dente late-obtuso; mesonoto nigro-holosericeo, scutello subnitido, bituberculato, metanoto opaco, dense inaequaliter subtilissime tranverse-strigoso; pleuris, coxis, trochan-

teribus femoribusque posterioribus subtus plumbeo-sericeo micantibus; abdomine nigro, subnitido, segmentis dorsalibus subtilissime pubescentibus, sexto opaco, coriaceo, punctis sparsis maioribus, petiolo brevi, coxis ac trochanteribus posticis aequilongo; pedibus nigris, tibiis et tarsis nigro-, pectine haud longo et spinulis calcaribusque rufo-piceis; alis luteo-hyalinis, apice parum fumatis, venis basi, costa et subcosta nigricantibus, tegulis nigris, cellula cubitali secunda lata, rite quadrata. — ♀; long. 28^m/_m.

Spheci caliginoso, Erichs. (Schomburgk's Reisen in British-Guiana. Tom. III. pag. 589.) similis.

Species: corpore toto nigro, alis luteo-hyalinis, facie nigra, clypeo apice rotundato, disco impresso, mesonoto nigro-holosericeo, pleuris et pedibus plumbeo-sericeo micantibus, abdominis segmentis dorsalibus subtiliter pubescentibus, cellula cubitali secunda lata, quadrata, a congeneribus bene distinguenda.

Patria: Amboina in Insulis Moluccis.

44. *Sphex lanatus*. — Niger, opacus, dense niveo-villosus; antennis nigris inde ab articulo tertio usque ad decimum evidenter incrassatis; facie dense niveo-tomentosa niveoque barbata, clypeo apice late emarginato, mandibulis rufis, apice nigris, breviter falcatis, haud validis, medio unidentatis, dente late-obtusos; prothorace, callis humeralibus coxisque subtus dense argenteo-tomentosis; coxis, trochanteribus femoribusque supra et tibiis anticis antice plumbeo-sericeo micantibus; mesonoto et scutello coriaceis, postscutello bituberculato, metanoto basi subarcuatim dense minus fortiter transverse-strigoso, posterius lana longa et valde densa nivea concinne vestito, sculptura penitus invisibili; pleuris et pectore dense niveo-villosis; abdomine nigro, subnitido, cinereo-pubescente, petiolo coxis ac trochanteribus posticis aequilongo, niveo-villoso; pedibus nigris, tarsis piceis, spinulis tibiarum tarsorumque et calcaribus nigris, unguiculis ferrugineis; alis hyalinis, apice parum fumatis, summa basi et venis nigris, cellula cubitali secunda lata, rite quadrata. — ♂; long. 25^m/_m.

Spheci argentato, Dhlb. (albifronti Lep.) socia; sed paulo minor, mandibulis rufis, metanoto concinne lana densa,

pleuris pectoreque villis longis niveis vestitis (non vero metanoto niveo-piloso et pleuris pubescentibus), abdomine cinereo-pubescente, coxis, trochanteribus femoribusque supra et tibiis anticis antice plumbeo-sericeo micantibus, cellula cubitali secunda rite quadrata, iam satis superque distincta.

Etiam *Spheci plumifero*, Costa (Annuario del Museo zoologico della r. Università di Napoli. Anno II. 1862. (1864.) pag. 112.) et *Spheci argentifero*, Walker (List of Hymenoptera collected by J. K. Lord in Egypt and in Arabia. London. 1871, pag. 19. n. 93, ♂) similis esse videtur.

Patria: Africa orientalis (Transvaal.)

45. *Sphex pulchripennis*. — Ater, opacus, dense atropilosus; antennarum articulo primo, clypei apice, mandibularum basi, femoribus, tibiis tarsisque rufis (femoribus basi, anticis latius, nigris, tarsorum articulo ultimo infuscato); antennis haud crassis, medium versus paulo tantum incrassatis; clypeo convexo, nitido, apice bidentato; mandibulis validis, latis, longe falcatis medioque bidentatis, dente primo parvo et cum secundo valde lato obtusoque fere connato; abdomine nigro, nigropubescente; alis viridi-aeneo violaceoque splendide micantibus, superioribus apice et inferioribus margine externo obscurioribus. — ♀; long. 27^m/_{mm}.

Insigne hoc animal, in spiritu non optime conservatum, in Guinea superiore Africae occidentalis (Ashanti) inventum est.

46. *Enodia Graeca*. — Nigra, subnitida, cano-pilosa; facie, callis humeralibus, mesopleuris, mesothoracis lateribus, coxis ac trochanteribus supra argenteo-tomentosis; clypeo sparsim subtiliter punctulato, apice in medio triangulariter emarginato, mandibulis nigris, in medio rufis; mesonoto sparsim punctato, scutello disperse punctulato; metanoto opaco, area dorsali a sulculo haud concinne circumscripta subtiliter dense transverse-strigosa, mesopleuris coriaceis, metapleuris postice subtiliter et inaequaliter transverse-, metathoracis lateribus sat crasse minus dense oblique-strigosis; abdomine nitido, segmentis dorsalibus dense argenteo-sericeo-pubescentibus, pilis segmenti primi paulo longioribus, reliquorum brevissimis, primo solum rufo-testaceo, secundo basi lateribus rufescenti,

superius canalicula obliqua et sub hac fovea minuta rufis instructo, segmentis reliquis nigris, postice haud pallide-flavo marginatis, sed tantum margine apicali anguste decoloratis, valvula anali nigra; pedibus nigris, parce cano-pilosis et subtilissime dense argenteo-sericeo-tomentosis, tarsis nigro-ferrugineis, unguiculis ferrugineis, spinulis tarsorum posticorum ferrugineo-nigris; alis lutescenti-hyalinis, apice vix fumatis, venis fusco-testaceis, tegulis nigris, postice rufis. — ♂; long. 15^m/_{mm}.

Enodiae albisectae Lep. similis et affinis; sed metanoti area dorsali densius et magis regulariter transverse-strigosa, segmentis dorsalibus apice haud flavo-marginatis, tantum primo rufo-testaceo, tarsorum posticorum spinulis ferrugineo-nigris, alis lutescenti-hyalinis, venis fusco-testaceis, tegulis postice rufis, distincta. — Etiam *Enodiae lividocinctae* Costa similis; sed metanoti area dorsali latiore, a sulculo haud concinne circumscripta, non tam concinne et subarcuato transverse-strigosa, abdominis segmentis dorsalibus in margine postico haud piceo-lividis, tantum primo rufo-testaceo, alis lutescenti-hyalinis, venis fusco-testaceis, optime distinguenda.

In insula Coreyra (Corfu) Graeciae a Josepho Erber collecta.

47. *Enodia argentata*. — Nigra, subnitida, dense cano-pilosa; facie, pronoti margine postico, mesonoti lateribus, tegulis et alarum radice, callis item humeralibus, pleuris, metanoti lateribus et coxis ac trochanteribus supra concinne dense argenteo-tomentosis; clypei apice in medio triangulariter anguste emarginato, mandibulis rufo-piceis; mesonoto sparsim punctato, scutello nitido disperse punctulato, metanoto opaco, area dorsali a sulculo haud concinne circumscripta valde dense subtilissime parum inaequaliter transverse-strigosa; abdomine nitido, segmentis dorsalibus dense argenteo-sericeo-pubescentibus, pilis segmenti primi paulo longioribus, reliquorum brevissimis, segmentis vel tribus primis, quarti quintique lateribus et quinque ventralibus, vel quattuor primis, quinto lateribus et quinque ventralibus rufo-testaceis, reliquis cum valvula anali nigris, segmentis postice haud flavo-marginatis, sed tantum anguste decoloratis; pedibus nigris, parce cano-pilosis et

subtilissime dense argenteo-sericeo-tomentosis, tarsis nigro-ferrugineis, spinulis tarsorum posticorum antice nigro-ferrugineis, postice albidis; alis hyalinis, apice vix fumatis, nervis fulvis. — ♀; long. 14—16^m/_m.

Enodiae albisectae Lep. similis; sed capite thoraceque concinnius et densius argenteo-sericeo-tomentosis, metanoti area superiore densius, concinnius et non tam inaequaliter transverse-strigosa, abdominis segmentis dorsalibus postice haud flavo-marginatis, valvula anali nigra, praesertim distincta. — Etiam *Enodiae lividocinctae* Costa similis; sed metanoti area dorsali densius et subtilius, haud arcuatim transverse-strigosa, abdominis segmentis dorsalibus in margine postico haud piceo-lividis, iam satis superque distincta.

Patria: Russia meridionalis vel Caucasus; mihi a Clarissimo Domino Ferd. Morawitz benevole donata.

48. **Enodia oblique-striata.** — Nigra, subnitida, parce albo-pilosa; facie dense argenteo-, vertice, temporibus, pronoti margine postico, meso- et metanoti lateribus, callis humeralibus, pleuris, coxis ac trochanteribus supra cinereo-alboque, pronoti parte antica, mesonoto, scutello, postscutello et metanoti area dorsali vero dense cinereo-tomentosis; clypeo apice in medio triangulariter exciso, mandibulis rufo-piceis; mesonoti disco sparsim punctato, metanoti area dorsali a sulculo concinne circumscripta basi arcuatim transverse-, parte reliqua sat crasse minus dense oblique-, metathoracis lateribus transverse-strigosis; abdomine nitido, segmentis dorsalibus dense argenteo-sericeo-pubescentibus, pilis in segmento primo longioribus, reliquorum brevissimis, segmento primo toto, secundo canalicula obliqua laterali et basi subtus ventralibusque 5—6 rufo-testaceis, reliquis et valvula anali nigris, postice haud flavo-marginatis, sed tantum anguste decoloratis; pedibus nigris, tarsis ferrugineo-nigris, unguiculis ferrugineis, femoribus supra et tibiis tarsisque subtilissime argenteo-pubescentibus, spinulis tarsorum posticorum nigris; alis hyalinis, apice vix fumatis, venis fulvis, tegulis rufis. — ♀; long. 14^m/_m.

Species: metanoti area dorsali maxima ex parte oblique-strigosa, a congeneribus iam facile cognoscenda.

In Syria ad Berytum (Beirut) a Francisco Zach hungaro detecta.

49. **Bembex Pannonica.** — Nigra, subopaca, capite thoraceque et abdominis segmento primo cinereo-pilosus; antennis nigris, clypeo convexo, dense argenteo-sericeo-pubescenti flavo, basi nigro, labro flavo, mandibulis pallide-flavis, basi nigro-maculatis, apice rufo-piceis, orbitis temporalibus anguste flavis; pronoti margine postico, callis humeralibus et linea ab ea ad propleuras descendente flavis; abdominis segmentis dorsalibus: 1—5 medio sat late glauco-fasciatis, fasciis integris, solum segmenti primi medium versus attenuata, fere interrupta, reliquorum antice bisinuatis; pedibus flavis, tarsis fulvescentibus, coxis ac trochanteribus, femoribus maxima parte, postice totis nigris, tibiis intus in medio nigro-maculatis; alis hyalinis, venis testaceis, subcosta dimidio basali fusca, tegulis nigris, postice flavo-maculatis. — Long. 14—15 $\frac{m}{m}$.

Femina: mesonoti angulis posticis utrinque, metanoti linea semicirculari et macula sat magna in lateribus subtus metathoracis, flavis; abdominis segmento dorsali sexto nigro-setoso, medio canalicula obsoleta polita ac laevi, lateribus crasse punctatis, segmentis ventralibus politis, sparsim minus crasse punctatis, 2—5 lateribus pallide-flavo maculatis, sexto toto nigro, medio apicem versus carinato.

Mas: mesonoti angulis posticis utrinque pallide-flavo maculatis; abdominis segmentis dorsalibus sexto-septimoque nigris, illo medio evidenter carinato, hoc lateribus sparsim crasse punctato, medio polito ac laevi et obsolete carinato, segmentis ventralibus politis, sparsim minus crasse, secundo et sexto densius punctatis, 2—5 lateribus flavo-maculatis, secundo dente compresso sat magno, spiniformi, apice oblique-truncato, sexto dente transverse-elevato trigono, armatis; femoribus intermediis subtus minus fortiter serratis.

In Hungaria centrali ad Budapestinum rara est.

Fekete, megglehetősen fénytelen, fejét, torját és végtestének első szelvényét hamvas-szürke szőrőzet fedi; csápjai feketék, szájjvédője domború, sűrű ezüstszerű pelyhes szőrőzettel fedett, sárga, tövön fekete, felsőajka sárga, rágói halvány-sárgák, tövön fekete-foltosak; előtorjának hátsó része, vállgümői

és egy, ettől az előmelloldalakig terjedő vonal, sárgák; végtestének hátszelvényei közül: az 1—5 a középén meglehetősen szélesen szürkés-kék szalag ékesíti, a szalag egész, csak az első szelvény közepe körül keskenyedett, csaknem megszakított, a többiek elülről kétöblűek; lábai sárgák, a kocsák barnássárgások, csipői és tomporai, a czombok legnagyobb része, az utolsók egészen, feketék, a lábszárak belül a középén fekete-foltosak; szárnyai átlátszók, az erek barnasárgák, az alszegélyér mellő fele barnás, a töpikkelyek feketék, hátul sárgafoltosak. — Hossza 14—15^m/_m.

A nőstény: torja középhátának hátsó szöglete mindkét oldalon, az utóhát félkörű vonala és egy meglehetősen nagy folt az utótorj oldalain alul, sárgák; végtestének hatodik szelvénye fekete, fekete sertés-szőrű, középén enyészetes ormóval, csiszolt és síma, oldalain erősen pontozott, hasszelvényei csiszoltak, szétszórt kevésbé erős pontokkal, a 2—5 oldalain halványsárga foltos, a hatodik egészen fekete, a középén vége felé ormós.

A hím: torja középhátának hátsó szöglete mindkét oldalon halványsárga foltos; végtestének hatodik és hetedik szelvénye fekete, amaz középén jól láthatóan ormós, ez oldalain szétszórtan erősen pontozott, középén csiszolt és síma s enyészetesen ormós, hasszelvényei csiszoltak, szétszórtan, de nem erősen, a második és hatodik sűrűbben pontozottak, a 2—5 oldalain sárga foltos, a második egy meglehetősen nagy, összenyomott, tüskeszerű, a végén ferdén csonkított foggal, a hatodik egy harántan emelkedett háromszögű foggal fegyverzett; a középső czombok alul kevésbé erősen fűrészeseek.

Budapest körül ritka.

50. **Bembex Lichtensteini.** — Nigra, subopaca, vertice, mesonoto et abdominis segmento primo supra fusco, fronte, temporibus, thoracis lateribus et segmento primo basi canopilosus; radice antennarum et oculorum orbita interna abbreviata temporalique anguste pallide-flavis; antennis nigris, scapo antice pallide-flavo lineato; clypeo convexo, nigro, dense argenteo-sericeo-pubescenti, parce punctulato, labro fusco-nigro, medio abbreviatim pallide-flavo lineato, mandibulis basi pallide-flavis, apice rufo-piceis; thorace nigro, solum callis humerali-

bus postice et linea ab ea ad propleuras descendente pallide-flavis; abdomine nigro, subnitido, segmentis dorsalibus anterioribus modice violascentibus, 2—5 dorso nigro-, lateribus et reliquis fusco-pubescentibus, 2—6 subtiliter dense punctulatis, 1—6 medio pallide-flavo fasciatis, fasciis medio attenuatis, lateribus auctis, primo late interrupto, reliquis utrinque modice sinuatis, medio subinterruptis, septimo nigro, inaequaliter paulo fortius subrugose-punctato, segmentis ventralibus: 2—5 lateribus flavo-maculatis, maculis quadrangularibus, secundo dente valido compresso arcuato et postice arcuatim-exciso, sexto basi dente transverse-elevato lammeliformi, polito, apice subtrigono, armatis, segmento hoc utrinque in medio excavato, polito, sparsim punctato, apice membranaceo, medio leniter sinuato; pedibus flavis, coxis ac trochanteribus nigris, flavo-maculatis, femoribus postice et tibiis externe nigris, his postice nigro-maculatis, femoribus intermediis subtus inaequaliter obsolete serratis; alis hyalinis, venis testaceis, subcosta fusca, tegulis nigris. — ♂; long. 18^m/_{mm}.

Bembeci repandae Latr. similis et affinis; sed scapo antice pallide-flavo lineato, clypeo toto nigro, labro fusco-nigro, medio pallide-flavo lineato, fasciis abdominis segmentis dorsalibus anterioribus modice violascentibus, fasciis medio multo angustioribus subinterruptis, primo late interrupto, ventralibus 2—5 lateribus latius flavo-maculatis, maculis quadrangularibus, sexto medio utrinque profunde excavato, tibiis intermediis subtus obsolete serratis, distincta.

Patria: Gallia meridionali-orientalis; ab Illustrissimo Entomologo Julio Lichtenstein detecta mihi benevola donata.

51. Bembex Gallica. — Nigra, opaca, vertice et mesonoto fusco-, fronte, temporibus, thoracis lateribus et segmento primo basi cano-pilosis; antennarum scapo antice flavo, flagello nigro, subtus fulvo-testaceo; orbitis oculorum internis abbreviatis temporalibusque et carina inter antennas fulvo-testaceis; clypeo parte apicali flava, parte basali nigro-fasciata medioque carinulata, fascia nigra etiam ad latera descendente, labro flavo, basi in medio et ante apicem nigro-maculato, mandibulis basi nigris, medio flavis, apice rufo-piceis; thorace nigro,

callis humeralibus postice et linea ab ea ad propleuras descendente flavis, propleuris et metanoti lateribus subtus flavo-maculatis; abdomine nigro, subnitido, segmentis dorsalibus subtiliter dense punctulatis, anterioribus modice violascentibus, 2—5 dorso nigro-pubescentibus, 1—5 medio sat late flavo-fasciatis, fasciis intermediis medio attenuatis et subinterruptis, quinti paulo latius, primi valde late interruptis, segmento sexto nigro, apice flavo, ventralibus 2—5 utrinque flavo-maculatis, ultimo apicem versus sparsim punctato; pedibus fulvescenti-flavis, coxis ac trochanteribus et femoribus nigris, his subtus et genibus flavis, tibiis anticis postice in medio (et intermediis obsoletius) nigro-maculatis; alis sublutescenti-hyalinis, venis fulvis, subcosta ultra dimidium nigra. — ♀; long. $19\frac{m}{m}$.

Forsan est femina praecedentis?

Species: clypeo, labro, antennis, abdomine et alarum colore, facile cognoscitur.

Bembeci dissectae Dhlb. haud insimilis esse videtur.

Patria: Gallia.

52. **Bembex occitanica.** — Nigra, opaca, vertice, mesonoto et segmento primo dorsali cinereo-, temporibus et thoracis lateribus cano-pilosis; clypeo apice triangulariter tumido, supra carinato, antennis nigris, articulis tribus primis antice, orbitis oculorum internis et temporalibus late, frontis maxima parte, clypeo, labro, mandibularum basi ultra dimidium in feminis flavis, in maribus albido-flavis; abdominis segmentis dorsalibus 1—5 in medio sat late glauco-fasciatis, fasciis integris, primi antice late sinuata, reliquorum bisinuatis, ventralibus 2—4 utrinque flavo-maculatis, maculis cuneiformibus haud magnis; pedibus flavis, femoribus postice et tibiis posticis intus ante apicem nigro-lineatis; alis hyalinis, venis testaceis, subcosta fusca, tegulis nigris, antice flavis. — Long. $19-20\frac{m}{m}$.

Femina: pronoto maxima parte, pro- et metapleuris, macula magna cuneiformi mesopleurarum lineaque verticali a radice alarum descendente, meta- et mesonoti lateribus et hic etiam saepius vittis duabus tenuibus abbreviatis, linea item semicirculari in margine postico scutelli, postscutelli et metanoti, flavis; abdominis segmento dorsali sexto nigro, nigro-setoso, ventralibus politis, secundo disco, 3—5 postice sparsim

punctatis, his basi dense subtiliter punctulatis; coxis nigris, anterioribus flavo-maculatis, trochanteribus nigris, apice flavis.

Mas: pronoto vel nigro, solum lateribus flavis, vel flavo-marginato, propleuris, macula antica mesopleurarum, saepius etiam metapleurarum, flavis; abdominis segmento dorsali sexto ante marginem posticum abbreviatim glauco-fasciato, septimo nigro, sat crasse rugoso-punctato, ventralibus duobus primis cinereo-pilosis, subnitidis, reliquis politis, secundo dense rugosiuscule-punctulato dentatoque, dente compresso, minuto, apice acuto, sexto inermi, septimo bilobo medioque dente compresso latiusculo apice fere oblique-truncato armato et utrinque profunde canaliculato; coxis nigris flavo-maculatis, trochanteribus maxima parte flavis; femoribus intermediis subtus haud dense serratis, dentibus basalibus brevioribus quam apicalibus.

Species: clypeo, antennis, abdomine facile cognoscitur, *Bembeci sinuatae* Panz. (Julii Fabré?) proxima.

Patria: Gallia (Toulouse, Montpellier), Hispania (Granada); et forsitan etiam Algeria?

53. **Bembex cristata.** — Nigra, subopaca, albo-cinereo-que pilosa; antennis nigris, clypeo convexo et labro dense argenteo-sericeo-pubescentibus sulphureis, illo summa basi nigro, macula nigra subtus in medio emarginata, mandibulis flavis, apice nigris, vertice maculis tribus et temporibus isabellinis; pronoti margine postico anguste, callis humeralibus et macula magna ab illis ad propleuras descendente aliaque in colli lateribus flavis; thorace supra fere toto nigro, solum lineis evanescentibus flavidis in marginibus scutelli, mesopleuris macula magna isabellina notatis; abdominis segmentis dorsalibus: 1—6 in medio sat late flavo-fasciatis, fasciis integris, quattuor primis medium versus attenuatis, primo antice late sinuato, reliquis modice bisinuatis, segmento ultimo apice flavo; ventralibus: 2—5 margine postico anguste flavis, lateribus flavo-maculatis, maculis magnis subrotundis, sexto maxima parte flavo, secundo dente magno compresso cristaeformi, sexto dente transverse-elevato apice rotundato armatis; pedibus flavis, coxis nigris, antice flavo-maculatis, trochanteribus anterioribus flavis, supra et posticis totis nigris, femoribus anticis nigro-lineatis, posterioribus supra nigris, tibiis externe nigro-lineatis, tarso-

rum anticorum articulis 2—4 transversis, subcordatis, apice nigro-maculatis; alis hyalinis, basi late fumatis, nervis fuscis, tegulis nigris. — ♂; long. $20\frac{m}{m}$.

Bembeci tarsatae Latr. similis et affinis; sed clypeo supra et orbitis anticis nigris, mesonoto cinereo-piloso, abdominis segmento dorsali primo fascia integra, dentibus: segmenti secundi ventralis validiore, sexti latiore apice rotundato, alis basi late fumatis pedibusque ex parte aliter coloratis, distincta.

Patria: Granada in Hispania.

54. *Bembex fuscilabris*. — Nigra, subopaca, albo-cinereo-que pilosa; antennis nigris, clypeo convexo, dense argenteo-sericeo-pubescenti, pallide-flavo, supra anguste nigro, apice fusco-marginato, labro fusco, mandibulis in medio flavis, apice piceis, temporibus anguste flavo-marginatis; thorace nigro, callis humeralibus, pronoto, scutello postscutelloque postice et saepius etiam metanoto anguste flavo-marginatis; abdominis segmentis dorsalibus: 1—5 in medio sat late flavo-fasciatis, fasciis: primi subinterrupta vel late interrupta, 2—3 integris, 4—5 anguste interruptis, 2—4 antice late bisinuatis, 6—7 totis nigris; ventralibus nigris, nitidis, sparsim punctatis, 2—4 lateribus saepius flavo-maculatis, secundo dente magno, compresso, fere perpendiculari, haud lato et cristaeformi, postice arcuatim exciso apiceque obtuso, sexto dente transverse-elevato, trigono, armatis; coxis, trochanteribus et femoribus nigris, his duobus anterioribus supra subtusque, posticis solum supra flavo-lineatis, tibiis flavis, anterioribus postice in medio et posticis antice nigris; tarsis fulvido-flavis; alis hyalinis, ultra dimidium basale infuscatis, venis fuscis. — ♂; long. $17-18\frac{m}{m}$.

Species: antennis, labro, clypeo, abdominis fasciis, segmento secundo ventrali et alis, facile cognoscitur. — Ceterum *B. basali* Dhlb. et *melanostomae* Costa socia esse videtur; ab hac tamen: abdominis segmentis dorsalibus 4—5 fasciis interruptis, secundo ventrali dente compresso fere perpendiculari et alis ultra dimidium basale infuscatis, distincta.

In Epiro et Corcyra (Corfu) a piae memoriae viro J. Erber collecta mihiqve bevole donata.

55. **Stizus** (Larra Kl. Sm.) **Hispanicus**. — Sat magnus, robustus, niger, opacus, corpore cinereo-, vertice et occipite thoraceque supra rufescenti-pubescentibus; antennis nigris, articulis flagelli subtus rufis; scapo, macula magna supra clypeum, orbitis internis late et temporibus anguste, clypeo, labro, mandibularum basi late, palpis, pronoto medio antice nigro-maculato, lineis abbreviatis in lateribus mesonoti ad tegulas, genibus late, tibiis ac tarsis, flavis; occipite ferrugineo-maculato; clypeo valde sparsim, labro densius punctulatis, mesonoto et scutello valde dense subtiliter punctatis, mesopleuris coriaceis; abdomine subnitido, lato, supra valde convexo, segmentis dorsalibus subtilissime valde dense, ultimo fortius punctulatis: primo utrinque flavo-maculato, macula magna subrotunda, 2—3 parte antica late flavo-fasciatis, fascia secundi in medio latius, tertii anguste interrupta, 4—5 flavis, tantum margine antico anguste nigris, sexto basi nigro, apice flavo, segmentis ventralibus 2—6 utrinque flavo-maculatis, maculis 3—4 maximis, cuneiformibus, secundo insuper ante apicem in medio maculis duabus minutis flavis notato; alis lutescenti-hyalinis, venis fulvo-testaceis, tegulis fulvis, basi nigris. — ♀; long. 19^m/_m.

Species: corpore robusto, cinereo-, capite et thorace supra rufescenti-pubescentibus, antennarum flagello supra nigro, subtus rufo, clypeo, labro, pedibus abdominisque segmentis dorsalibus: primo utrinque macula magna subrotunda, 2—3 maxima parte, 4—5 fere totis et sexti apice laete-flavis, facile cognoscenda.

In Hispania ad Granadam inventus est.

56. **Stizus** (Larra Kl. Sm.) **lacteipennis**. — Dilute-lateritius, parce breviterque cano-pubescent; capite concolori, ocellis nigris, antennis supra saturate-, subtus et scapo toto dilute-lateritiis; facie tota argenteo-sericeo-pubescenti, pallide-flava, mandibulis apice nigris; thorace dilute-lateritio, mesonoto saturatiore et lineis longitudinalibus seu vittis tribus fere parallelis, intermedia abbreviata, lateribus etiam marginem posticum mesonoti anguste cingentibus nigris ornato, metanoti summa basi anguste arcuatim nigrescenti; abdomine dilute-lateritio, segmentis dorsalibus: 1—4 margine apicali,

5—6 totis parum violascentibus fulvis, primo ima basi maculis duabus nigris minutis, 2—4 ante marginem posticum maculis duabus maioribus nigris, antice fulvis, ventralibus 2—4 utrinque maculis minutis nigris notatis; pedibus omnibus cum coxis ac trochanteribus dilute-lateritiis; alis lacteis seu albis nitore coerulescenti, praesertim inferioribus, venis testaceis, subcosta nigricanti. — ♀; long. $21\frac{m}{m}$.

Species haec eximia: corpore dilute-lateritio, parum fulvo-nigroque variegato et praesertim alarum colore, a congeneribus facillime distinguenda.

Stizo Savignyi, Spin. (Annal. soc. entom. de France. VII. 1838, p. 471, n. XXIII.) colore haud insimilis esse videtur.

Patria: Russia meridionalis vel Caucasus; mihi a Clarissimo Domino Ferd. Morawitz benevole donatus.

57. **Stizus** (Larra Kl. Sm.) *Kohlü*. — Rufus, cano-pubescent; capite rufo, antennis fulvis, clypeo, labro, mandibularum basi, prothorace et callis humeralibus flavis; mesonoti lateribus pectoreque nigris; meso- et metanoto dense, scutello sat sparsim punctatis; abdominis segmentis duobus primis, tertii, quarti quintique basi anguste rufis, parte reliqua horum trium segmentorum et sexto septimoque flavis; segmentis: 1—2 margine apicali, 3—5 vero margine basali anguste fasciatim, tertio ventrali toto violascenti-brunneis; pedibus rufis, spinulis tibiaram tarsorumque pallidis, unguiculorum apice nigro; femoribus duobus posterioribus subtus, tibiisque intus dense flavo-sericeo-tomentosis; alis luteo-hyalinis, venis ferrugineis. — ♂; long. $23\frac{m}{m}$.

Larvae succineae, Klug (Symb. Phys. Dec. V. 1845. tab. XLVI. fig. 3.) colore similis esse videtur.

Patria: Syria; a Clarissimo Domino F. Kohl mecum amice communicata.

58. **Bembecinus biarmatus**. — Niger, corpore cinereo-, facie argenteo-sericeo pubescentibus; thorace supra subopaco, pectoris lateribus subnitidis; palpis, mandibularum basi late, labro, clypeo, macula magna transversa supra clypeum lineaque abbreviata in orbitis oculorum internis, antennarum articulis tribus primis subtus, callis humeralibus, pronoti margine postico, alarum tegulis postice et maculis duabus minutis ad radicem et

maculis obsoletis ad latera scutelli vel in margine postico postscutelli, virescenti-flavis; antennarum articulis 4—12 supra nigris, supra et articulo 13-mo testaceis, undecimo acute spinoso, duodecimo intus excavato, ultimo apicem versus valde attenuato, ipso apice adunco; abdomine nigro, segmentis dorsalibus 1—6 margine postico sat late virescenti-flavo fasciatis, fasciis segmenti primi medio parum emarginata, 2—5 utrinque leniter sinuatis, sexti abbreviata; segmentis ventralibus nigris: secundo in medio dente compresso apice acuto, sexto tuberculo fere cuneiformi, ultimo spinis tribus ferrugineis, armatis, hoc medio carinulato et utrinque impresso; pedibus nigris, genibus (femoribus anterioribus etiam maxima parte subtus) tibiis tarsisque fulvescenti-flavis, tibiis tamen duabus anterioribus intus nigro-maculatis, venis fuscis. — ♂; long. 12—13^m/_m.

Bembecino Erberi (Mocs. Entom. Nachrichten, VII. 1881. Nro 23, p. 329. ♂ ♀) (? Larrae peregrinae Sm. Cat. of Hym. Ins. IV. 1856, p. 347, n. 43. ♂) similis et affinis; sed scutello haud flavo-bimaculato, postscutello nigro vel solum margine postico anguste flavo, abdominis fasciis multo angustioribus non laete-, sed virescenti-flavis, segmenti secundi ventrali dente non tam valido ac minore armato, distincta. — A *Bembecino meridionali* Costa vero: abdominis segmento ventrali secundo (et non tertio) dente, sexto tuberculo cuneiformi armatis (non vero hoc concavo, posterius rotundato), iam satis distincta.

In Asia minore ad Brussam ab Eduardo Merkl collectus.

59. *Cerceris Morawitzi*. — Nitida, cano-pilosa; metanoti area basali seu spatio cordiformi laevi ac polita, medio canaliculata; antennis fulvis, articulis sex vel septem ultimis nigris, ultimo apice rufo; alis hyalinis, basi lutescentibus, apice fumatis, costa et stigmate fulvis, subcosta nigra.

Femina: clypei lamina libera porrecta quadrata, supra convexa, apice leviter sinuata brunneoque anguste marginata; dilute-fulva, capite, abdomine pedibusque concoloribus; mandibulis bidentatis, denti primo trigono, secundo obtuso, dentibus et apice ocellisque nigris; clypei apice arcuatim-exciso, labro basi utrinque dentato; vertice et temporibus sparsim punctatis; thorace dilute-fulvo, mesonoto ferrugineo, sparsim punctato, mesopleuris postice et pectore ex parte nigris; abdomine

nitido, segmentis dorsalibus valde sparsim subtiliter, primo et quinto fortius punctatis; valvula anali dorsali coriacea, carinis lateralibus nigris. — Long. $21^m/m$.

Mas: clypeo convexo, apice fere truncato; nigra, facie tota cum frontis crista maculaque supra hanc, flavis, temporibus fulvo-maculatis; mandibulis simplicibus, apice nigris; vertice et temporibus crasse punctatis; colli lateribus, pronoto, callis humeralibus, linea infra alas aliaque obliqua ad mesopleuras, scutello, postscutello et metanoti lateribus flavo-fulvis; mesonoto et scutello crasse cribrato-punctatis; abdomine dilute-fulvo, segmentis tribus ultimis nigris, dorsalibus crasse punctatis; valvula annali dorsali coriacea, nigra, apice rufa pedibus cum coxis et trochanteribus unicoloribus flavo-fulvis — Long. $20^m/m$.

Egregia haec species, statura et magnitudine, femina clypei constructione, *Cerc. tuberculatae* Vill. socia.

Patria: Russia meridionalis vel Caucasus; mihi a Clarissimo Domino Ferdinando Morawitz benevole donata et in eius honorem denominata.

60. **Cerceris fulva.** — Dilute-fulva, sat nitida; capite cum antennis, abdomine pedibusque concoloribus; clypeo tuberculo nasiformi instructo, mandibulis inermibus, medio fortiter dilatatis, apice et ocellis nigris; mesonoto et scutello crasse sparsim punctatis, metanoti area basali oblique punctato-rugosis, metathorace subtus in medio macula parva nigra notato; abdominis segmentis dorsalibus crasse sat sparsim punctatis, 4—5 basi in medio obsolete brunneo-maculatis; alis luteo-hyalinis, apice et praesertim superne cellulisque radiales et secunda tertiaque cubitalibus infuscatis parumque violaceo nitentibus, venis et stigmate fulvis. — ♀; long. $17^m/m$.

Species: fere toto corpore dilute-fulvo, clypeo, mandibulis, metanoti areae basalis sculptura et alis, facile cognoscitur.

Patria: pariter Russia meridionalis vel Caucasus; mihi a Clarissimo Domino F. Morawitz in donum data.

61. **Cerceris orientalis.** — Nigra, parce cinereo-pubescent; capite nigro, facie et antennarum scapo pallide-flavis, hoc supra ad basin nigro-maculato, flagello fulvo, articulo primo et ultimis superne infuscatis; clypeo convexo, apice piceo crenulato-

que, mandibulis inermibus, medio parum dilatatis, apice rufo-piceis; thorace nigro, collo et metathorace cum area cordiformi laevi ac polita medioque canaliculata lateritiis, mesonoto et scutello nitidis, crasse cribrato-punctatis; pronoto (medio anguste interrupto), tegulis et postscutello eburneis; abdomine cum segmento primo lateritio, segmentis dorsalibus: secundo lateribus, 3—4 lateribus et postice, 5-to fere toto pallide-flavis; pedibus lateritiis, genibus et tibiis tarsisque pallide-flavis, tibiis in medio intus fusco-maculatis; alis hyalinis, venis fuscis, costa pallida. — ♀; long. $10^m/m$.

Species: clypeo, mandibulis, metanoti area cordiformi coloreque metathoracis et abdominis, facile cognoscitur. — Ceterum *Cerc. Freymuthi* Rad. (Fedtsenko's Reise in Turkestan. Hymenopt. Philanthidae, pag. 57. n. 9. tab. fig. 8.) haud insimilis esse videtur.

Patria: Russia meridionalis vel Caucasus.

62. **Oxybelus aurantiacus.** — Niger, dense argenteo-sericeo-pubescent; antennis fulvis, scapo et mandibulis pallide-flavis, his apice rufo-piceis; pronoto, callis humeralibus, squamulis postscutelli acutis et mucrone metanoti medio canaliculato, apice truncato, pallide-flavis; abdomine aurantiaco, segmentis dorsalibus: primo et quinto margine apicali, 2—4 ante marginem apicalem anguste pallide-flavo fasciatis, 3—4 marginibus, 2 et 5 solum basi in medio modice infuscatis; pedibus brunneo-nigris, coxis ac trochanteribus pallide-flavo maculatis, genibus et femoribus duobus anterioribus subtus tibiisque his externe pallide-flavis, tarsis pallide-rufis, infuscatis; alis hyalinis, venis et tegulis postice fuscis. — ♀; long. $6^m/m$.

In Hungaria centrali inventus est.

Fekete, sűrű ezüstsínű pelyhes szőrözettel fedett; csápjai barnasárgák, a kocsán és a rágók halvány-sárgák, ez utóbbiak végeiken rótszurokszínűek; előtorjának a háta, vállgümői, utópajzsának éles pikkelyei és torja utóhátának a közepén csatornás, a végén csonkított töre, halvány-sárgák; végteste narancssárga, hátszelvevényei közül: az első és az ötödik hátsó szélén, a 2—4 hátsó széle előtt keskeny halvány-sárga szalag van, a 3—4 szélein, a 2 és 5 csak a tövén közepén kissé bar-

nás; lábai barnás-feketék, a csípők és tomporok halvány-sárga foltosak, a térdek és a két első lábpár czombjai alul ezek láb-szárai kívülről halvány-sárgák, a kocsák halvány-rőtszínűek, barnásak; szárnyai átlátszók, ereik és a tőpikkelyek barnásak.
— ♂; hossza $6^m/m$.

Budapest mellett július havában ritka.

63. **Odynerus (Ancistrocerus) jucundus.** — Niger, opacus, parce breviterque pubescens; fronte supra antennas et vertice subnitidis, dense rugoso-punctatis, clypeo convexo, rugoso-punctato, apice semicirculariter exciso, antennis nigris, subtus et maris articulis ultimis fulvis, scapo antice flavo; macula frontis inter antennas, alisque: una sinum oculorum utrinque implente et altera temporali, pronoti fascia, scutelli margine postico et maculis in lateribus metathoracis, flavis; mesonoto et scutello crasse rugoso-punctatis, metathoracis concavitate subtiliter arcuatim transverse-strigosa; abdomine nigro, subnitido, segmentis dorsalibus duobus primis sat dense punctatis; alis subfusco-hyalinis, iridescentibus, cellula radiali magis fumata, venis fuscis, tegulis flavis, sparsim punctulatis.
— Long. $6\frac{1}{2}$ — $7^m/m$.

Femina: clypeo fascia basali integra vel medio interrupta flava ornato, mandibulis piceo-rufis, basi nigris; abdominis segmentis dorsalibus: 1—5 margine apicali pallide-flavo fasciatis, fasciis integris, primo insuper utrinque saepius macula basali minuta, secundo constanter sat magna flava ornatis, sexto nigro, ventralibus: secundo margine apicali fascia, tertio maculis lateralibus flavis notatis; pedibus fulvescenti-flavo variis, coxis, trochanteribus et femoribus basi nigris.

Mas: clypeo et mandibularum basi late flavis; abdominis segmentis dorsalibus: 1—6 margine apicali flavo-fasciatis, fasciis integris, sexti lateribus abbreviata, secundo insuper macula sat magna flava ornato, septimo nigro, ventralibus: 2—3 margine apicali fascia flava notatis; pedibus flavis, coxis nigris flavo-maculatis, femoribus basi, praesertim supra, nigris.

Odynero parvulo Lep. haud insimilis est.

Patria: Hungaria centralis (Budapestinum) et Asia minor (Brussa.)

Fekete, fénytelen, ritkás, rövid pelyhes szőrözettel fedett; homloka a csápok fölött és fejtetője kissé fényesek, sűrűn redősen-pontozottak, szájjvédője domború, redősen-pontozott, a végén félkörűen kimetszett, csápjai feketék, alul s a hím utolsó izü-lékei barnasárgák, a kocsán elül sárga; egy folt a homlokon a csápok között, s mások: egy a szemek öblét mindkét oldalon betöltő és egy másik a halántékon, az előtorj szalagja, a paizs hátsó széle és az utótorj oldalain levő foltok sárgák; a torj középháta és a paizs erősen redősen-pontozottak, az utótorj homorú része finomúl ívesen harántan-rovátkás, végteste fekete, kissé fényes, hátszelvényei közül a két első meglehetősen sűrűn pontozott; szárnyai kissé barnásan-átlátszók, szivárványszínbe játszók, a sugársejt jobban füstös, ereik barnásak, a tőpikkeklyek sárgák, szétszórtan pontozottak. — Hossza $6\frac{1}{2}$ — 7^m / m .

A nőtény: szájjvédője tövén levő sárga szalag egész vagy a közepén megszakított, rágói szurok-rótszínűek, tövön feketék; végtestének hátszelvényei közül: az 1—5 hátsó szélét halvány-sárga szalag ékesíti, a szalagok egészek, az első tövén azonkívül mindkét oldalon egy kis, a másodikon állandóan egy meglehetősen nagy sárga folt van, a hatodik fekete, hasszelvényei közül: a másodiknak hátsó szélén egy szalag, a harmadik oldalain sárga folt látható; lábai barnássárgák sárgával keverten, a csípők, tomporok és a czombok tövön feketék.

A hím: szájjvédője és rágóinak a töve szélesen sárga; végtestének hátszelvényei közül: az 1—6 hátsó szélét sárga szalag ékesíti, a szalagok egészek, a hatodiké kurtított, a másodikon azonkívül egy nagy sárga folt van, a hetedik fekete, hasszelvényei közül: a 2—3 hátsó szélén egy-egy sárga szalag látható; lábai sárgák, a csípők feketék s sárga-foltosak, a czombok tövön, főleg felülről, feketék.

Az *Odyn. parvulus*-hoz hasonló.

Hazája: Budapest vidéke és Kis-Ázsiában Brussa környéke.

64. *Odynerus (Leionotus) Andréi*. — Niger, subopacus, parce breviterque pubescens; vertice subnitido inaequaliter rugoso-punctato, antennarum flagello nigro, subtus articulis fere ad dimidium rufescentibus, scapo supra fulvo-rufo, subtus flavo, clypeo convexo flavo, disco macula parva nigra notato,

sparsim inaequaliter punctulato longitudinaliterque substri-goso, apice emarginato; macula frontali, aliisque: una sinum oculorum utrinque implente et altera temporali, pronoti fascia lata, macula item mesopleurali infra callos humerales, scutello maxima parte et metathoracis lateribus, laete-flavis; mesonoto dense sat crasse subreticulatim rugoso-punctato, postscutello apice obsolete crenulato, concavitate metathoracis polita sub-transverse arcuatim inaequaliter strigosa; abdomine nigro, subnitido, segmentis dorsalibus duobus primis totis, 3—4 tan-tum parte apicali dense minus crasse punctatis, his parte ba-sali subtilissime coriaceis, tribus primis fere parallellis, 1—5 parte apicali late flavo-fasciatis, fasciis integris, duobus primis in lateribus basim versus valde dilatatis et sic primo medio valde profunde sinuato, 2—4 vero utrinque leniter bisinuatis, sexto nigro, subtilissime coriaceo; segmentis ven-tralibus: secundo margine postico late, tertio anguste flavo-fasciatis, illius fascia medio profunde sinuata; pedibus fulvo-flavoque variis, coxis nigris, intermediis flavo-macu-latis; alis hyalinis, cellulis: radiali, cubitali prima et basali postice infuscatis, nervis fuscis, stigmatibus rufo-piceo. — ♀; long. 11^m/_m.

Odynerus Dantici Rossi similis et affinis; sed scuto fron-tali nigro, scapo supra fulvo-rufo, clypeo flavo disco macula parva nigra notato, longitudinaliter haud fortiter strigoso, apice profundius emarginato, scutello fascia flava ornato, postscutelli apice obsolete crenulato, haud elevato, abdominis segmentis tribus primis fere parallellis, dorsalibus densius et subtilius punctatis, ventralibus 2—3 margine apicali flavo-fasciatis, praesertim distincta.

In Hispania ad Granadam a Francisco Zach detectus.

65. **Odynerus (Epipona) albicinctus** (André i. l.) — Niger, opacus, parce cinereo-pubescent; capite cum antennis nigris, mandibulis bidentatis, apice rufis; clypeo convexo, dense cine-reo-pubescenti, aciculatim-rugoso, apice laevi ac polito, sub-truncato, medio leniter sinuato; maculis didymis in fronte, aliisque minutis in emarginaturis oculorum et temporibus fulvo-flavis; thorace nigro, macula parva ad alas et margine po-

stico postscutelli anguste albido-flavis, mesonoto et scutello rugoso-punctatis; abdomine nigro, subnitido, subtiliter dense punctato, segmentis dorsalibus quinque primis et secundo ventrali in margine apicali anguste albido-flavo-fasciatis, fasciis integris, sexto basi bimaculato, maculis elongatis, ventralibus 3—4 lateribus albido-flavo-maculatis; pedibus nigris, tibiis externe albido-flavo-lineatis, intus rufescentibus, tarsis rufis, articulis infuscatis; alis fumato-hyalinis, parum violaceo-nitentibus, venis fuscis, tegulis basi albo-maculatis. — ♀; long. $10^m/m$.

Species: clypeo, abdominis fasciis et alis, facile cognoscitur.

Patria: Malaga in Hispania; a Franzisco Zach detectus.

66. **Odynerus (Epipona) terricola.** — Niger, subnitidus, parce cinereo-pubescent; mandibularum basi, labro, macula frontali aliisque reniformi in emargina turis oculorum, temporibus et mesopleuris, pronoto item maculisque duabus scutelli et postscutelli tegulisque flavis; mesonoto crasse rugoso-punctato; abdomine nigro, segmentis dorsalibus: primo dense sat crasse, reliquis subtilissime punctatis; pedibus fulvescenti-flavis, coxis, trochanteribus et femoribus anterioribus basi nigris; alis hyalinis, nervis fuscis.

Femina: antennis vel totis nigris vel basi antice flavo-maculatis; clypeo nitido, nigro, basi fascia arcuata flava ornato, apicem versus aciculatim-rugoso, ipso apice profunde emarginato-bidentato; abdominis segmentis dorsalibus: quinque primis in margine apicali sat late flavo-fasciatis, fasciis integris, lateribus auctis, medio attenuatis, 2—5 modice bisinuatis, 5-ti saepius lateribus abbreviata; segmentis ventralibus: secundo margine apicali flavo-fasciato, 3—4 lateribus flavo-maculatis. — Long. $15-16^m/m$.

Mas: antennarum scapo antice et articulis 10—11 flavis; clypeo subtilissime sparsim punctulato, flavo, apice profunde arcuatim emarginato-bidentato; coxis intermediis et femoribus inermibus; abdominis segmentis dorsalibus: sex primis in margine apicali sat late flavo-fasciatis, fasciis integris, lateribus auctis, medio attenuatis, 2—6 modice bisinuatis, 6-ti saepius lateribus abbreviata; segmentis ventralibus: vel secundo mar-

gine apicali flavo-fasciato, 3—4 lateribus flavo-maculatis, vel 2—4 flavo-fasciatis. — Long. 14—15^m/_m.

Inter maiores species huius generis iure numerandam, in Hungaria centrali ad Budapestinum et praesertim in Slavonia ad Daljam, mensibus Junio-Julio, in tramitibus viarum nidificantes, numerose collegi.

Fekete, kissé fényes, ritkás pelyhes hamvas szőrözettel fedett; rágóinak a töve, felsőajka, egy folt a homlokon s mások a szemek kimetszésénél, a halántékon és a középmelloldalakon, előtorja s két folt a paizson és utópaizson s a tőpikkelyek sárgák; torjának középháta erősen redősen-pontozott; végteste fekete, hátszelvényei közül: az első sűrűn s meglehetősen erősen, a többi igen finomúl pontozott; lábai barnás-sárgák, a csípők, tomporok és a két első lábpár czombja tövön feketék; szárnyai átlátszók, ereik barnásak.

A nőstény: csápjai vagy egészen feketék vagy tövön elülről sárga-foltosak; szájvédője fényes, fekete, tövét ívalakú sárga szalag ékesíti, vége felé karczosan-ránczos, a vége maga mélyen kimetszett s két fogú; végtestének hátszelvényei közül: az öt első végshélén meglehetősen széles sárga szalag ékesíti, a szalagok egészek, az oldalakon szélesek, középen keskenyedettek, a 2—5 kissé kétöblű, az ötödiké oldalain gyakran kurtított; hasszelvényei közül: a másodiknak hátsó szélén sárga szalag, a 3—4 oldalain sárga foltok vannak. — Hossza 15—16^m/_m

A hím: csápkocsánja elülről és 10—11 ízei sárgák; szájvédője igen finomúl szétszórta pontozott, sárga, a végén mélyen ívesen kimetszett s kétfogú; középső csípői és czombjai fogatlanok; végtestének hátszelvényei közül: a hat első végshélén meglehetősen széles sárga szalag ékesíti, a szalagok egészek, az oldalakon szélesek, középen keskenyedettek, a 2—6 kissé kétöblű, a hatodiké oldalain gyakran kurtított; hasszelvényei közül: vagy a második végshélén sárga-szalagos, a 3—4 oldalain sárga-foltos, vagy a 2—4 sárga szalaggal ékesített.

E nem nagyobb fajai közé tartozik, s Budapest mellett, de főleg Szlavóniában Dálja körül, június-július hónapokban, a gyalogutakon a földben fészkelve, nagyobb számmal gyűjtöttem.

67. **Odynerus (Epipona) Bulgaricus.** — Niger, subopacus, parce cinereo-pubescent; labro et clypeo convexo pallide-flavis, hoc apice profunde arcuatim emarginato-bidentato; crista et macula frontali aliisque reniformi in emarginaturis oculorum temporibusque et pronoto pallide-flavis; antennis nigris, scapo antice pallide-flavo, flagello subtus fulvescenti; mesonoto et scutello dense sat crasse rugoso-punctatis; abdomine nigro, subnitido, segmentis dorsalibus duobus primis fortius, reliquis subtiliter coriaceo-rugosis, primis sex in margine apicali sat late pallide-flavo-fasciatis, fasciis: primi antice subinterrupta, reliquis trisinuatis, ventrali secundo in margine apicali late pallide-flavo-fasciato, fascia bisinuata; pedibus fulvo-flavoque variis, coxis ac trochanteribus femoribusque basi nigris; coxis intermediis et femoribus inermibus; alis sordide-hyalinis, venis fuscis, tegulis rufescentibus. — ♂; long. 14^m/_m.

Pariter inter maiores species huius generis adnumerandus, in Bulgaria ad Philippopolim ab Eduardo Merkl detectus est.

68. **Odynerus (Epipona) Sibiricus.** — Niger, subnitidus, cinereo-pubescent; antennis et clypeo nigris, hoc convexo, basi dense minus crasse, apicem versus sparsim crasse punctato, ipso apice profunde arcuatim emarginato-bidentato; macula transversa frontali aliaque minuta rotunda temporali fasciaque abbreviata pronoti truncati, flavis; mesonoto et scutello dense sat crasse rugosiuscule-punctatis; abdomine nigro, segmentis dorsalibus: primo paulo fortius, reliquis subtiliter coriaceo-rugosis, quattuor primis et secundo ventrali margine apicali anguste flavo-fasciatis, fasciis integris, quarti lateribus abbreviata, secundo ventrali subnitido dense subtiliter punctato; pedibus fulvis, coxis, trochanteribus femoribusque maxima parte nigris; alis fumato-hyalinis, venis fuscis, tegulis rufo-piceis, antice flavis. — ♀; long. 11^m/_m.

Odynerus laevipedi Shuck. similis et affinis; sed clypeo et antennis nigris, abdominis segmento secundo ventrali minus nitido, subtiliter punctato, praesertim distinctus.

Patria: Sibiria; olim ab Alberto Kindermann collectus.

69. **Anthophora Manni.** — Genis linearibus, labro subquadrato, antennarum articulo tertio sequentibus duobus

coniunctis longitudine subaequali : nigra, subnitida, ventre pedibusque saturate-castaneis, mandibularum apice unguiculisque ferrugineis ; abdominis segmentis dorsalibus subtiliter valde dense punctatis ; alis hyalinis, apice parum fumatis, venis fuscis, tegulis rufescentibus. — Long. 13—14^m/_m.

Femina : labro rude-rugoso, clypeo sat sparsim punctato, antennis et mandibularum basi nigris, his apice obtusis ; vertice, occipite, thorace supra et angulis humeralibus abdominisque segmentis dorsalibus laete-fulvo-, parte reliqua corporis cum pedibus et mesonoti disco late atro-villosis ; segmento dorsali primo pilis atris inmixtis ; metatarsis intus rufescentihirtis.

Mas : antennarum scapo antice, labro, clypeo, fascia transversa scuti frontalis, orbitis internis maculaque ad basin mandibularum eburneis ; labro lateribus supra macula nigra minuta notatis ; capite thoraceque toto et abdominis segmentis dorsalibus quattuor primis fulvo-, segmentis reliquis et femoribus anticis, tibiis tarsisque omnibus externe albido-, femoribus posterioribus et tibiis omnibus intus atro-villosis, metatarsis intus rufescentihirtis ; mandibulis apice subtruncatis ; ano tridentato, dentibus parvis, lateralibus acutis, intermedio late-obtusos ; metatarsis posticis apicem versus antice arcuatim modice dilatatis.

Venusta haec species, in Sicilia anno 1858 a lepidopterologo eximio J. Mann numerose collecta et e Musaeo Caesareo Vindobonensi per Clarissimum Dominum A. Rogenhofer mecum benevole communicata, tempore recenti a Francisco Zach etiam in Algeria ad Constantine inventa est.

70. *Tetralonia glaucopis*. — Nigra, nitida ; tarsorum articulis quattuor ultimis unguiculorumque basi ferrugineis, calcaribus albido-testaceis, mandibulis in medio rufis ; mesonoto et scutello dense punctatis, nitidis, metanoto subnitido, eius area, cordiformi subtilissime coriacea ; capite et thorace supra fulvo-subtus pedibusque fulvescenti-cinereo-pilosis ; alis hyalinis, apice parum fumatis, nervis piceis, tegulis rufescentibus.

Femina : labro et clypeo nigris, illo fulvido-barbato, hoc sat sparsim rugoso-punctato apiceque rufo-limbato ; antennis nigris, articulo tertio quarto quintoque longitudine subaequali ;

abdominis segmentis dorsalibus: primo basi cinereo-villoso, margine apicali glabro, laevi ac polito, 2--4 et quinti parte basali dense fulvescenti-cinereo-tomentosis, quinto parte apicali in medio fulvo-, sexto rufo-fimbriatis; valvula anali dorsali subtilissime transverse-striolata; segmentis ventralibus in medio fulvo-, lateribus albo-ciliatis; coxis ac trochanteribus intermediis subtus dense fulvo-tomentosis; scopa densa albida, metatarsis apice rufo-penicillatis, intus rufo-hirtis. — Long. 14—15^m/_m.

Mas: mandibularum basi, labro clypeoque pallide-flavis; labro utrinque supra obsolete brunneo-maculato, clypeo apice anguste brunnescenti-limbato; antennis nigris, crassiusculis, 9^m/_m. longis, articulo tertio latitudine fere duplo longiore; abdominis segmentis dorsalibus: quattuor primis in marginibus apicalibus anguste glabris et rufescentibus, primo cinereo-villoso, 2—5 parte basali fulvescenti-cinereo-pilosis, 2—4 ante marginem apicalem fascia sat lata e tomento griseo ornatis, quinto margine apicali cinereo-ciliato, sexto basi rufo-nigroque piloso, apice rufo-fimbriato et lateribus dente parvo, acuto armato, segmentis ventralibus in medio fulvo-, lateribus albo-ciliatis, quinto basi modice impresso; metatarsis posticis longis, angustis, ubique aequae latis, apice ferrugineis, intus rufo-hirtis. — Long. 14—16^m/_m.

Tetraloniae fossulatae Mor. (♀ = adustae Mocs.) socia.

In Transsilvania ad Tordam anno praeterito, inde a medio Junii usque ad medium Julii, in floribus *Salviae silvestris* rapide volitantes et circa nidos, praesertim mares, numerose collegi; etiam in Hungaria centrali inventa est. — Animal in vita, cum nonnullis aliis speciebus, oculis glaucis emicans est.

Fekete, fényes; kocsáinak négy utolsó ízüléke s karmainak töve rozsdabarna, sarkantyúi fehéres-szennysárgák, rágói a középén rótszínűek; torjának középháta és a paizs sűrűn pontozottak, fényesek, utóháta kissé fényes és szívdted terűje igen finomúl bőrszerű; fejét és torját felül barnasárga, alul és lábait sárgás-hamvasszürke hosszabb szőrözet fedi; szárnyai átlátszók, végeiken kissé füstösek, ereik szurokfeketék, a töpikelyek rótszínűek.

A nőstény: felsőajka és szájjvédője feketék, amaszt barnás-sárga szőrözet fedi, ez meglehetősen szétszórtan redősen-pontozott s a végén rótszínnel szegélyezett; csápjai feketék, a harmadik íz csaknem olyan hosszú, mint a negyedik s ötödik együttvéve; végtestének hátszelvényei közül: az első tövön hamvasszürke hosszabb szőrözet fedi, végszéle csupasz, síma és fényes, a 2—4 és az ötödik mellső részén sűrű barnássárgás hamvasszürke molyhos, az ötödiknek hátsó részén a középén barnássárga, a hatodikon rőt hosszú rojtos szőrözet van; felső pelczéje igen finomúl hárantan-rovátkás; hasszelvényeit a középén barnássárga, az oldalakon fehéres pillás szőrözet fedi; a középső lábak csípőin és tomporain alul sűrű barnássárga molyhos szőrözet van; lábainak gyűjtőszőre fehéres, a terjéken alul rótszínű pamat van, belülről pedig rótszínű szőrözet fedi. — Hossza 14—15 m/m .

A hím: rágóinak töve, felsőajka és szájjvédője halvány-sárgák; a felsőajak oldalain felül enyészetes barnás foltocskák láthatók, a szájjvédő pedig a végén keskenyen barnával szegélyezett; csápjai feketék, meglehetősen vastagok, 9 m/m hosszúak, a harmadik íz csaknem kétszer olyan hosszú, mint a milyen széles; végtestének hátszelvényei közül: a négy első végszélén keskenyen síma és rótszínű, az első hosszú hamvasszürke szőrözet fedi, a 2—5 mellső részén barnássárgás hamvasszürke hosszabb szőrözet van, a 2—4 végszéle előtt szürke molyhos szőrözetből álló meglehetősen széles szalag ékesíti, az ötödik végszélén hamvasszürke pillás, a hatodiknak a tövén rőt s fekete, végén rőt rojtos szőrözet van s oldalain kis, hegyes foggal fegyverzett, hasszelvényeit a középén barnasárga, oldalain fehér pillás szőrözet fedi, az ötödik a tövén kissé benyomott; hátsó lábainak terjei hosszúak, keskenyek, mindenütt egyenlő szélesek, a végén rótszínűek s belülről rótszínű szőrözet fedi. — Hossza 14—16 m/m .

A *Tetralonia fossulata*-val rokon.

Erdélyben Torda mellett a múlt év június havának a közepétől július közepéig, a *Salvia silvestris* virágzata és a fészkek körül sebesen röplölve, főleg számos hím példányt gyűjtöttem. Jászakisérnél Biró Lajos is találta. — Az állat éltében,

miként ez még más néhány fajnál is látható, szürkés-kék szeméről már messziről fölismerhető.

71. *Xylocopa Xanti*. — Nigra, nitida, thorace supra et abdomine aenis, unguiculis ferrugineis; capitis nigri vertice fusco-, facie nigro-cinereoque, temporibus cinereo-hirtis; clypeo planato, crasse profundeque punctato, apice anguste laevi ac polito, subtruncato, medio leniter sinuato, labro rufo-barbato, vertice crasse minus dense inaequaliter punctato; thorace supra et lateribus ochraceo-, pectore nigro-hirtis, mesonotus dense, disco paulo dispersius punctato; abdominis segmentis dorsalibus quinque primis aeneis, ultimo nigro, segmentis anterioribus sat sparsim, ultimis densius minus crasse punctatis, primo basi et lateribus ochraceo-hirto, 2—3 margine apicali valde anguste ochraceo-ciliatis, ultimo fusco-, medio rufo-fimbriato; pedibus nigris, nigro-hirtis, tarsis anticis totis et intermediis ferrugineo-hirtis, calcaribus rufo-piceis; alis sordide-hyalinis, apice fumatis violaceoque nitentibus, tegulis nigris, laevibus ac politis. — ♀; long. $16\frac{m}{m}$.

In expeditione scientifica austriaco-hungarica ad oras Asiae orientalis annis 1869/70 suscepta, in insula Borneo ad Sarawak a Joanne Xantus hungaro detecta.

72. *Cilissa dimidiata* Mor. var. *Hungarica*. — Genis distinctis, mandibulis unidentatis: nigra, nitida, unguiculis ferrugineis; metanoto opaco, coriaceo-rugoso, calcaribus pallidis; abdominis segmentis dorsalibus valde dense subtiliter punctatis; alis hyalinis, apice parum fumatis, venis fuscis, stigmate testaceo, tegulis rufescentibus.

Femina: antennis nigris; labro, vertice et occipite, thoracis dorso, angulis humeralibus pedibusque fulvo-, clypeo, fronte, temporibus, thoracis lateribus pectoreque vero cinereo-villosis; mesonoti disco nitido sat sparsim punctato, fere glabro, solum lateribus pilis nonnullis nigris inmixtis; abdominis segmentis dorsalibus: quattuor primis in margine apicali fulvo-cinereo-ciliatis, primo parte basali fulvo-villoso, secundo fulvo-, 3—4 nigro-pilosis, quinto medio late atro-, sexto rufo-fimbriatis, ventralibus omnibus fulvo-cinereo-ciliatis; metatarsis intus rufo-hirtis, penicillo nigro. — Long. $14-15\frac{m}{m}$.

Mas: antennis simplicibus, cylindricis, nigris; vertice et occipite, thoracis dorso, angulis humeralibus et abdominis segmentis dorsalibus quattuor primis, tibiis tarsisque fulvo-, facie, temporibus, thoracis lateribus, pectore femoribusque niveo-villosis; mesonoti disco nitido, pilis rarioribus fulvis vestito, sat sparsim punctato; abdominis segmentis dorsalibus: quinto pillis nonnullis cinereis immixto et sexto septimoque atro-fimbriatis, ventralibus fulvo-cinereo-ciliatis, ultimo atro-fimbriato, sexto medio distincte carinato; metatarsis intus rufo-hirtis, posticis modice arcuatim-curvatis. — Long. 12—13^m/_m.

Cilissae leporinae Panz. similis; sed maior ac robustior, mesonoti disco nitido, sparsim punctato; femina insuper: abdominis segmentis dorsalibus quinto latius nigro-, sexto rufo-fimbriatis; mas: antennis simplicibus, abdominis segmentis dorsalibus quinto et ventrali ultimo nigro-fimbriatis, sexto carinula basali longiore, distincti.

A specie genuina (Horae Soc. Entom. Rossicae. XII. 1876, p. 54. n. 231. ♂), e Caucaso a celeberrimo auctore in maribus solum descripta et in tribus exemplaribus coram me iacente, varietas haec differt: abdominis segmentis dorsalibus quattuor primis (et non tribus) fulvo-ciliatis.

In Hungaria centrali ad Budapestinum et in Transsilvania ad Tordam in floribus Onobrychis arenariae, circa finem Junii, haud rara.

A szemek és a rágók között jól látható terű van, rágói egyfoguák: fekete, fényes, karmai rozsdabarnák; torjának utóháta fénytelen, bőrszerűen-redős, sarkantyúi halványszínek; végtestének hátszélvényei igen sűrűn finomúl pontozottak; szárnyai átlátszók, végeiken kissé füstösek, ereik barnásak, a jegy szennysárga, a tőpikkelyek rótszínűek.

A nőstény: csápjai feketék; felsőajkát, fejtetőjét és nyakszírtét, torjának hátát, vállszögleteit és lábait barnasárga, szájevődjét, homlokát, halántékait, torjának oldalait és mellét pedig hamvasszürke hosszú szőrözet fedi; torjának középháta a középén fényes s meglehetősen szétszórtan pontozott, csaknem csupasz, csak az oldalakon van kevés fekete szőrszál közékeverve; végtestének hátszélvényei közül: a négy első hátsó

szélén barnasárga-hamvasszürke pillás szőrözet van, az elsőt tövön barnasárga hosszú, a másodikat barnasárga rövidebb, a 3—4 fekete szőrözet fedi, az ötödiket a középén szélesen fekete, a hatodikat rőt rojtos szőrözet takarja, a hasszelvényeket barnasárga-hamvasszürke pillás, a terjéket belülről rőt színű szőrözet fedi, a pamat fekete. — Hossza 14—15^m/_m.

A hím: csápjai egyszerűek, hengeresek, feketék; fejtetőjét és nyakszirtét, torjának hátát, vállszögleteit és végtestének négy első hátszelvényét, lábszárait és kocsait barnasárga, arcát, hallántékait, torjának oldalait, mellét és czombjait pedig hóféhér hosszú szőrözet fedi; torjának középháta fényes, ritkás barnasárga szőrözettel, meglehetősen szétszórtan pontozott; végtestének hátszelvényei közül: az ötödiken kevés hamvasszürke szőrszálak vannak, a hatodikon és hetediken fekete rojtos szőrözet látható, a hatodik a középén jól láthatóan ormós; terjeit belülről rőt színű szőrözet fedi, a hátsók pedig kissé ívesen-görbültek. — Hossza 12—13^m/_m.

A *Cilissa leporina*-hoz hasonló; de nagyobb és vaskosabb, torjának középháta fényes, szétszórtan pontozott; a nőstény még az által is különbözik: hogy végtestének hátszelvényei közül az ötödiken szélesebb fekete, a hatodikon rőt színű rojtos szőrözet van; a hím pedig: hogy csápjai egyszerűek, végtestének hátszelvényei közül az ötödiket és az utolsó hasszelvényt fekete rojtos szőrözet fedi, a hatodikon az ormó tövön hosszabb.

A törzsfajtól, mely a Kaukázusból csak hím példányokban van leírva, a milyenek előtttem is fekszenek, e válfaj csak az által különbözik, hogy végtestének négy első (s nem három) hátszelvényén van barnasárga pillás szőrözet.

Budapest mellett a rákospalotai erdőben és Erdélyben Torda körül június hó vége felé az *Onobrychis arenaria* virágzatán nem ritka.

73. Nomada Algira. — Fronte inter antennis acute carinata, labro in medio dente valde parvo armato, antennis thorace longioribus, rufis, articulis ultimis infuscatis, tertio quarto fere dimidio brevior, reliquis latitudine longioribus: nigra, opaca, fulvescenti-pilosa; labro, clypeo, orbitis oculorum et mandibulis (apice acuto nigro excepto) rufis; coxis anticis iner-

mibus; mesonoto dense sat crasse rugoso-punctato; pronoto, callis humeralibus, scutelli tuberculis duobus magnis ab invicem sat distantibus maculisque duabus metanoti parce pilosi flavis; mesopleuris rufo-maculatis; abdomine subnitido, densissime punctulato, segmentis dorsalibus: primo in medio macula magna reniformi flava ornato, 2—4 parte basali late flavo-fasciatis, 5-to toto flavo, apice fulvo-tomentoso; segmentis ventralibus: duobus primis rufo-, reliquis flavo-rufoque variegatis, ultimo obsoletius carinulato, fimbria anali nigra; pedibus rufis, coxis posterioribus supra et femoribus posticis intus nigris, tibiis posticis apice spinulis quinque aequalibus nigris armatis; alis infuscatis, venis et stigmate fusco-rufis, ordinaria paulo pone furcam. — ♀; long. 11^m/_m.

Nomadae muticae Mor. similis et affinis; sed corpore latiore, haud gracili, labro, clypeo et orbitis rufis, scutello tuberculis duobus magnis ab invicem sat distantibus, tibiis posticis apice spinulis quinque aequalibus mediocribus nigris, et labro denticulo armatis, praesertim distincta. — Statura et magnitudine, antennarum constructione, mesonoti punctatura coloreque ex parte etiam *N. succinctae* Pz. similis; sed capite haud flavo-picto, antennis pedibusque rufis, illis articulis ultimis infuscatis et tibiaram posticarum spinulis numerosis nigris non recurvis etc. optime distinguenda.

In Algeria ad Constantine a Francisco Zach hungaro detecta.

74. Nomada Sagana. — Fronte inter antennis acute carinata, labro et coxis anticis inermibus, antennis thorace longioribus, articulo tertio quarto subaequali, reliquis latitudine longioribus, scutello haud bipartito: nigra, subnitida, pilis densis rufis vestita; mandibulis (apice subobtusato nigro excepto), labro, clypeo, orbitis oculorum internis et externis antennisque rufis; scapo supra nigro, articulis flagelli, ultimo excepto, supra infuscatis; capite supra et mesonoto cum scutello dense sat crasse rugoso-punctatis, metanoti area cordiformi subnitida inaequaliter rugulosa; callis humeralibus et tegulis rufis; abdomine nitido, rufo, segmento dorsali primo fere inpunctato, reliquis, praesertim quinto, densissime rugosiuscule-punctulatis, primo et quinto basi marginibusque api-

calibus segmentorum sat late laevibus nigris, ventralibus: 1, 2, 4 et 5 basi et 2-do etiam margine apicali macula transversa nigra notatis, ultimo apice carinula mediana instructo; pedibus rufis, coxis ac trochanteribus et femoribus anterioribus imo basi anguste nigris, tibiis posticis spinulis inaequalibus rufescentibus; alis infuscatis, venis piceis, stigmatibus fulvo, ordinaria paulo pone furcam. — ♀; long. $9^m/m$.

Nomadae agresti F. similis; sed multo minor, antennarum articulo tertio quarto subaequali, abdomine convexo, pilis brevissimis squammiformibus haud tecto, distincta. — Etiam *Nomadae pusillae* Lep. similis esse videtur.

Patria: Algeria (Constantine).

75. *Nomada melanura*. — Fronte inter antennis acute carinata, labro apice dente parvo armato, coxis anticis inermibus, antennis thorace longioribus, articulo tertio quarto aequali, his latitudine ter, quinto sextoque duplo, reliquis quoque distincte longioribus: nigra, opaca, parce ochraceo-pilosa; dimidio infero clypei, orbitis oculorum (subtus valde late) et temporibus, labro, mandibularum basi late, antennis totis, prothorace, callis humeralibus, tegulis, lineis duabus angustis ad tegulas, scutello planato et postscutello, rufis; capite supra et mesonoto dense rugoso-punctatis, metapleuris parce ochraceo-pilosis, metanoti area cordiformi opaca subtiliter, mesopleuris fortius granulatim punctatis, parce pilosis; abdomine rufo, segmentis dorsalibus subtilissime dense punctulatis, marginibus apicalibus late laevibus, primo basi nigro, quinto apice dense nigro-holosericeo-tomentoso; pedibus rufis, coxis posterioribus supra nigris, tibiis posticis apice spinulis inaequalibus longis nigris munitis; alis infuscatis, venis piceis, ordinaria paulo pone furcam. — ♀; long. $10^m/m$.

Species: antennarum constructione, punctatura meso- et metapleurarum, scutello planato et corporis maxima parte rufis, abdomine segmento dorsali quinto apice dense nigro-holosericeo-tomentoso, tibiis posticis apice spinulis inaequalibus longis nigris, facile cognoscitur. — Ceterum *N. chrysopygae* Mor. similis et affinis; sed multo minor, pronoto haud emarginato, scutello planato, mesonoto et metapleuris nigris, segmento quinto dorsali apice dense nigro-holosericeo-tomentoso

et tibiaram posticarum apice spinulis inaequalibus munitis, distincta.

Patria: Algeria (Constantine).

76. *Nomada lateritia*. — Fronte inter antennas acute carinata, antennarum articulo tertio quarto dimidio longiore, labro et coxis anticis inermibus: capite thoraceque lateritiis, parce albo-pilosis; ocellis, mandibularum apice acuto, prosterno ex parte, linea lata longitudinali mesonoti et metathorace nigris; metapleuris lateribus dense niveo-pilosis; meso- et metathorace opacis, rugoso-punctatis; pronoto, callis humeralibus et tuberculis scutelli citrinis; abdomine subnitido, rufo, subtiliter dense punctato, segmentis dorsalibus margine apicali anguste fusco-limbatis, primo basi maculis tribus (intermedia didyma), secundo duabus nigris, 2—5 utrinque in medio maculis sat magnis flavis ornatis, 4—5 imo basi fascia angusta nigra; ventre unicolore rufo; antennis pedibusque rufis, coxis posticis supra nigro-maculatis, tibiis metatarsisque posticis apice spinulis pallidis haud longis armatis alis infuscatis, venis piceis, ordinaria paulo pone furcam, cellula cubitali secunda quadrangulari seu trapezoidali, tertia angusta. — ♀; long. $7^m/m$.

Nomadæ regali Mor. valde similis et affinis esse videtur; sed minor, abdomine ex parte aliter colorato. — Etiam *N. Mocváryi* Schmied. valde similis; sed minor, labro inermi, abdomine aliter picto, metatarsis posticis apice spinulis pallidis haud longis armatis, cellula cubitali secunda quadrangulari, distincta.

Patria: Dobrudscha.

77. *Nomada tenella*. — Fronte inter antennas acute carinata, labro in medio dente parvo armato, antennis thorace longioribus, articulo tertio quarto duplo brevioribus, reliquis latitudine longioribus, mandibulis acutis: nigra, subnitida, parce albo-pilosa; mandibularum basi, genis linearibus, labro, clypei margine sat late et temporibus subtus maculaque parva verticina utrinque ad oculos, flavis; antennis fulvis, articulis 3—6 supra parum infuscatis, scapo nigro, antice flavido; callis humeralibus, macula parva mesopleurali et tegulis pallide-rufis; mesonoto valde dense rugosiuscule-punctato, scutello haud bitu-

berculato, indistincte rufo-maculato, metanoti area cordiformi subnitida, inaequaliter rugosiuscula; abdomine rufo, basi nigro, segmentis dorsalibus valde dense rugosiuscule-punctatis, marginibus apicalibus brunnescentibus anguste laevibus, 2—3 macula sat magna pallide-flava utrinque notatis, valvula anali dorsali apice integra, ventralibus rufis nigro-variegatis; pedibus pallide-rufis, femoribus posterioribus subtus nigro-lineatis, tibiis posterioribus ante apicem externe nigro-maculatis, metatarsis posticis externe infuscatis; alis subhyalinis, apice fumatis, stigmatibus testaceo, venis piceis, ordinaria fere interstitiali. — ♂; long. $5\frac{1}{2}m/m$.

Statura et magnitudine coloreque ex parte *Nomadae flavoguttatae* K. similis; sed labro flavo in medio dente parvo armato, antennarum articulo tertio quarto duplo brevior, scapo antice pallide-flavo, valvula anali dorsali apice integra, satis superque distincta.

In Caucaso a H. Leder inventa.

78. **Nomada bispinosa.** — Fronte inter antennis acute carinata, labro et coxis anticis inermibus, antennarum articulo tertio quarto paulo brevior, reliquis latitudine longioribus: nigra, nitida, parce cinereo-pilosa; meso- et metapleuris coxisque posticis supra dense niveo-villosis; mandibularum basi, genis linearibus, clypei margine medio nigro interrupto, macula parva verticina utrinque ad oculos, pronoto, callis humeralibus, tegulis, tuberculis scutelli sat fortibus ab invicem distantibus et postscutello rufis; antennis rufis, supra (ultimi apice excepto) fortiter infuscatis; mesonoto dense aequaliter punctato, metanoti area cordiformi nitida irregulariter rugulosa; abdomine rufo, basi nigro, segmento primo dorsali et sequentium parte apicali late laevibus, horum parte basali disperse subtilissime punctatis, 1—3 postice nigro-limbatis, vel tantum utrinque nigro-maculatis, 4—5 parte basali late nigro-fasciatis, ventralibus: prioribus nigro-limbatis, 3—4 vel 4—5 basi nigro-maculatis; pedibus rufis nigro-lineatis, metatarsis posticis nigris; tibiis posticis apice spinulis duabus pallidis sat longis aequalibus armatis; alis hyalinis, apice et cellula radiali fumatis, venis et stigmatibus piceis, ordinaria interstitiali. — ♀; long. 6—7 m/m .

Species: corpore nitido, meso- et metapleuris coxisque posticis supra dense niveo-villosis, labro et clypeo fere toto nigris, antennis supra infuscatis, abdominis punctatura, praesertim autem tibiis posticis apice spinulis duabus pallidis sat longis aequalibus armatis, facile cognoscitur. — Ceterum *Nomadae immaculatae* Mor. socia.

In Hungaria centrali et meridionali initio Maii et in Dobrudscha collecta.

Homlokán a csápok között éles ormó van, felsőajka és mellső lábainak csípői fogatlanok, csápjainak harmadik ízüléke a negyediknél kevéssel rövidebb, a többi íz hosszabb mint a milyen széles: fekete, fényes, ritkás hamvas szőrözet fedí; középső és hátsómelloldalain és hátsó csípőin felül sűrű hófehér hosszú szőrözet van; rágóinak a töve, szájbédőjének a középén feketével megszakított széle, egy-egy kis folt a fejtetőn a szemek mellett, előtorja felül, vállgümői, töpikkelyei, a paizs meglehetősen erős s egymástól távol álló dűdorai és utópaizsa rőt színűek; csápjai rőt színűek, felül (az utolsó végének kivételével) erősen barnásak; torjának középháta sűrűn s egyenlően pontozott, az utóhát szívded terüje fényes és szabálytalanul redős; végteste rőt színű, tövön fekete, az első hátszelvény és a következőknek hátsó része szélesen sima, ezek mellső részökön szétszórta finomul pontozottak, az 1—3 hátul fekete-szegélyű vagy csak mindkét oldalon fekete-foltos, a 4—5 mellső részén széles fekete szalag van, a has szelvényei közül: az első fekete szegélyűek, a 3—4 vagy 4—5 tövön fekete foltosak; lábai rőt színűek fekete vonalokkal, a hátsó terjék feketék; a hátsó lábpár szárainak a végén két egyenlő s meglehetősen hosszú halvány színű tüske van; szárnyai átlátszók, végeiken és a sugársejt füstösek, ereik és a jegy szurokfeketék. — ♀; hossza 6—7^m/_m.

E fajt: fényes testéről, közép- és hátsómelloldalain és hátsó csípőin felül levő sűrű hófehér hosszú szőrözetéről, csak nem egészen fekete felsőajkáról és szájbédőjéről, felül barnás csápjairól, végtestének pontozatáról, de főleg a hátsó lábpár szárainak a végén levő két egyenlő és meglehetősen hosszú halvány színű tüskéjéről, könnyű megismerni. — Egyébként a *Nomada immaculata*-nak a társa.

Budapest mellett a kincstári erdőnél jun. 14. (Mocs.), Mehádiánál (Pável) és a Dobrudschában (Merkl) fordúlt elő.

79. *Nomada laticrus*. — Fronte inter antennas acute carinata, antennarum articulo tertio quarto dimidio longiore, reliquis aequae longis ac latis, labro et coxis anticis inermibus, mandibulis validis apice obtusis: nigra, opaca; mesonoto dense cinereo-pubescenti; facie, vertice et occipite, temporibus, mesopleuris cum pectore, scutelli lateribus, postscutello, metanoto, coxis ac trochanteribus posticis dense albido-villosis scapo antice pallide-flavo, articulo tertio flavescenti, reliquis ferrugineis, omnibus usque ad ultimum superne nigris; macula minuta verticali utrinque ad oculos, lateribus faciei, clypeo, labro, temporibus subtus, mandibularum basi late, callis humeralibus et tegulis, flavis; mesonoto valde dense sat crasse, scutello vero nitido haud bituberculato disperse ac crassius punctatis, metanoti area cordiformi subnitida inaequaliter subtransverse-rugulosa; abdomine ferrugineo, segmentis dorsalibus densissime punctulatis, marginibus posticis valde angustae laevibus, segmentis 1—5 medio flavo-fasciatis, fasciis segmentorum 1 et 3 angustae, 2-di latius interruptis, 1, 4—6 basi nigris, 2—3 basi lateribus nigro-maculatis, 6-to parte apicali flavo, valvula anali dorsali elongata, rufa, dense punctata et apice angustae excisa; segmentis ventralibus: primo et sexto basi late nigris, 2—4 medio, 5—6 apice flavo-maculatis; pedibus ferrugineis, femoribus et tibiis nigro-flavoque maculatis, femoribus anticis subtus valde dilatatis, antice flavis, nitidis, concavis, postice convexis et supra macula nigra notatis, femoribus posticis basi fasciculatim dense ochraceo-villosis; alis infuscatis, venis et stigmate fuscis, ordinaria paulo pone furcam. — ♂; long. 13^m/_m.

Forma femorum anticorum *Nomadae armatae* HS. et *Corcyraeae* Schmiedkn. socia; sed labro inermi, basi sine spatio transverso polito, antennarum articulo tertio quarto dimidio longiore, iam satis superque distincta.

Egregia haec species in Asia minore ad Brussam ab Ed. Merkl anno praeterito detecta est.

80. *Nomada carnifex*. — Fronte inter antennas acute carinata, labro ante apicem dentibus tribus armato, anten-

nis thorace longioribus, articulo tertio quarto longitudine fere aequali, reliquis aequae longis ac latis: nigra, opaca, dense albido-pilosa; capite et thorace fere totis nigris, solum mandibularum basi late, clypei margine anguste, callis humeralibus et tegulis rufis; antennarum scapo nigro, flagello rufo, articulis omnibus supra, ultimo excepto, nigris; mesonoto et scutello valde dense minus crasse punctatis, scutello haud bituberculato; abdomine unicolore dilute-rufo, solum basi nigro et in segmento secundo utrinque macula obsoleta flava, segmentis dorsalibus subtilissime punctulatis, marginibus apicalibus laevibus, valvula anali dorsali excisa; pedibus rufis, femoribus anterioribus supra nigro-lineatis, posticis postice late nigris, subtus basi dense albo-hirtis; alis infuscatis, venis et stigmate rufo-piceis, ordinaria interstitiali. — ♂; long. $8^m/m$.

Species: in hoc genere solum labro tridentato (forsan fortuitu?), capite et thorace fere totis nigris, abdomine et pedibus rufis, facile cognoscitur. — Ceterum *Nomadae Corcyraeae* Schmied. et *laevilabris* Schmied. aliquantum similis.

Patria: Malaga in Hispania.

81. **Nomada dolosa.** — Fronte inter antennas carinula solum minuta haud bene visibili instructa, antennarum articulo tertio quarto longitudine aequali: nigra, opaca, parce albo-pilosa, praesertim mesopleuris et metathorace; labro et coxis anticis inermibus; antennis rufis, articulis omnibus supra infuscatis; labro, clypeo, orbitis oculorum, mandibulis (apice obtuso nigro excepto), pronoto, callis humeralibus, scutello subplano haud tuberculato et postscutello rufis; mesonoto dense sat crasse punctato; abdomine subnitido, unicolore rufo, segmento primo basi nigro, ultimo apice albido-tomentoso, hoc ventrali nigro-fimbriato, 3—4 parce albo-ciliatis; pedibus rufis, femoribus posticis intus usque ad dimidium nigro-lineatis; tibiis posticis spinulis pallidis armatis, metatarsis posticis et alis infuscatis, harum vena ordinaria mox pone furcam. — ♀; long. $8^m/m$.

Species: fronte inter antennas carinula solum minuta instructa, labro inermi, scutello subplano haud bituberculato,

antennis item et abdomine pedibusque rufis, facile cognoscitur.

— Ceterum *Nomadae mutabili* Mor. similis.

In Hispania ad Granadam a Francisco Zach collecta.

82. *Nomada erythrosoma*. — Fronte inter antennas acute carinata, antennarum articulo tertio quarto fere dimidio longiore, labro et coxis anticis inermibus; saturate-sanguinea, opaca, sat robusta; fronte et verticis medio, temporibus postice, mandibularum apice obtuso, mesonoti linea lata longitudinali, macula postica scutelli, postscutello et toto metathorace cum metapleuris pectoreque ex parte nigris; mesonoto dense sat crasse, scutello subnitido vix bituberculato dispersius crassiusque punctatis; capite, pleuris, metanoti lateribus et coxis posticis dense albido-pilosis; antennis pedibusque rufis; flagello supra leviter infuscato, coxis posticis supra nigris; abdomine unicolore, saturate-sanguineo, segmentis anterioribus subtilissime, duobus ultimis et ventralibus modice crassius punctatis, marginibus apicalibus late laevibus, primo dorsali lateribus nigro-maculatis, fimbria anali ventrali fulvescenti; tibiis posticis apice spinulis albidis aequalibus armatis; alis infuscatis, venis et stigmate piceis, ordinaria paulo pone furcam. — ♀; long. 12^m/_m.

Nomadae erythrocephalae Mor. valde similis esse videtur; sed corpore maiore et labro inermi, praesertim distincta.

In Asia minore ad Brussam inventa est.

83. *Nomada graja*. — Fronte inter antennas acute carinata, labro nigro et coxis anticis inermibus, mandibulis acutis, antennis brevibus, articulo tertio quarto paulo longiore, reliquis latitudine parum brevioribus: nigra, albido-pilosa; capite dense punctato-rugoso, mesonoto et scutello subplano nitidis, sparsim sat crasse punctatis; clypei margine, genis et mandibularum basi late flavis; antennarum scapo nigro vel antice rufo, flagello subtus ferrugineo, articulis primis quattuor superne nigris, reliquis modice infuscatis; callis humeralibus et tegulis rufescentibus; abdomine nitido, subtilissime dense punctatulo, marginibus apicalibus late laevibus, segmentis quattuor primis rufis, reliquis piceis, primo basi nigro, 2—4 margine basali anguste piceo-limbatis, valvula anali dorsali leviter excisa; pedibus rufis, coxis ac trochanteribus nigris, femoribus anterioribus

subtus et tibiis externe nigro-lineatis, femoribus posticis nigris, tibiis posticis et metarsis posterioribus rufo-piceis; alis infuscatis, ordinaria satis longe pone furcam. — ♂; long. 7—7 $\frac{1}{2}$ ^m/_m.

Nomadae Julliani Schmiedkn. similis esse videtur; sed labro nigro basi haud polito, antennarum articulo tertio quarto paulo longiore, abdomine pedibusque ex parte aliter coloratis, distincta. — Ceterum est forsan mas indescruptus *Nomadae glaberrimae* Schmiedkn.

Patria: Epirus; a Josepho Erber collecta.

84. **Stelis fossulata.** — Nigra, nitida; antennarum flagello pedibusque rufis, illo supra modice infuscato, horum femoribus subtus nigro-lineatis; facie, temporibus subtus cum genis, pectoris lateribus pedibusque niveo-, vertice, occipite et thoracis dorso vero dense cinereo-villosis; antennarum scapo, clypeo, coxis item et trochanteribus nigris; mandibulis rufo-piceis, ante apicem unidentatis, dente lato apice recte truncato; mesonoto et scutello dense sat crasse punctatis; abdomine nigro, segmentis dorsalibus dense rugosiuscule-punctatis, cinereo-pubescentibus, 1—6 marginibus apicalibus sat late lividis albo-ciliatis, septimo nigro ante apicem rufum rotundatumque fossulatim-emarginato; alis hyalinis, venis fuscis, tegulis pallide-rufis. — ♂; long. 7^m/_m.

Stelidi ruficorni Mor. proxima,

Patria: Persia.

Index systematicus patriaque specierum in hoc opusculo descriptarum.

	Pag.
1. Abia Hungarica (Hungaria merid.)	1
2. » Sibirica (Sibiria)	3
3. Allantus moestus (Caucasus)	3
4. » dorsatus (India orient.)	4
5. Tenthredo Semseyi (Hungaria merid.)	4
6. » Andréi (Dobrudscha)	6
7. » Caspica (Caucasus)	7
8. » concinna (India orient.)	7
9. Megalodontes (Tarpa) Anatolicus (Asia minor)	8
10. Macrocephus robustus (Caucasus)	9
11. Neotypus intermedius (Hispania)	10
12. Psilomastax violaceus (Sardinia)	10
13. Osprynchotus elegans (Caucasus)	11
14. » Syriacus (Syria)	12
15. Metopius dirus (Caucasus)	12
16. » fulvicornis (Syria)	13
17. Hedychrum plagiatum (Asia minor)	14
18. Chrysis (Gonochrysis) scita (Syria)	14
19. » (Tetrachrysis) cruenta (Caucasus)	15
20. » (Tetrachrysis) Maroccana (Marocco)	16
21. » (Tetrachrysis) dira (Africa occid.)	17
22. » (Pentrachrysis) quinquedentata (Java)	17
23. Myzine Graeca (Graecia)	18
24. » nigriceps (Russia mer. vel Caucasus)	19
25. Tiphia maior (Gibraltar)	20
26. » Caucasica (Caucasus)	21
27. » Algira (Algeria)	21
28. Astata rufipes (Hungaria central.)	22
29. Trigonopsis soror (Brasilia)	23
30. » Frivaldszkyi (Brasilia)	23
31. Pelopoeus rufipes (Amboina)	24

	Pag.
32. Ammophila Hungarica (Hungarica central)	25
33. » clypeata (Epirus)	27
34. » Hispanica (Hispania)	28
35. » modesta (Hispania)	28
36. » Turcica (Asia minor)	29
37. » Syriaca (Syria)	30
38. Psammophila polita (Russia merid. vel Caucasus)	30
39. » Caucasica (Caucasus)	31
40. Sphex orientalis (Russia merid. vel Caucasus)	31
41. » melanarius (Caucasus)	32
42. » Persicus (Persia)	33
43. » luteipennis (Amboina)	34
44. » lanatus (Africa orient.)	34
45. » pulchripennis (Africa occid.)	35
46. Enodia Graeca (Graecia)	35
47. » argentata (Russia merid. vel Caucasus)	36
48. » oblique-striata (Syria)	37
49. Bembex Pannonica (Hungaria cent.)	38
50. » Lichtensteini (Gallia mer.-orient.)	39
51. » Gallica (Gallia)	40
52. » occitanica (Gallia et Hispania, Algeria ?)	41
53. » cristata (Hispania)	42
54. » fuscilabris (Graecia)	43
55. Stizus (Larra) Hispanicus (Hispania)	44
56. » (Larra) lacteipennis (Russia mer. vel Caucasus)	44
57. » (Larra) Kohlii (Syria)	45
58. Bembecinus biarmatus (Asia minor)	45
59. Cerceris Morawitzi (Russia mer. vel Caucasus)	46
60. » fulva (Russia mer. vel Caucasus)	47
61. » orientalis (Russia mer. vel Caucasus)	47
62. Oxybelus aurantiacus (Hungaria centralis)	48
63. Odynerus (Ancistrocerus) jucundus (Hung. centr. et Asia m.)	49
64. » (Leionotus) Andréi (Hispania)	50
63. » (Epipona) albicinctus (Hispania)	51
66. » (Epipona) terricola (Hungaria centr. et Slavonia)	52
67. » (Epipona) Bulgaricus (Bulgaria)	54
68. » (Epipona) Sibiricus (Sibiria)	54
69. Anthophora Manni (Sicilia et Algeria)	54
70. Tetralonia glaucopis (Transsilvania et Hungaria centr.)	55
71. Xylocopa Xanti (Borneo)	58
72. Cilissa dimidiata Mor. var. Hungarica (Hung. centr. et Transsievania)	58
73. Nomada Algira (Algeria)	60
74. » Sagana (Algeria)	61
75. » melanura (Algeria)	62
76. » lateritia (Dobrukscha)	63

	<i>Pag.</i>
77. Nomada tenella (Caucasus)	63
78. » bispinosa (Hungaria centralis et Dobrudscha)	64
79. » laticrus (Asia minor)	66
80. » carnifex (Hispania)	66
81. » dolosa (Hispania)	67
82. » erythrosoma (Asia minor)	68
83. » graja (Epirus)	68
84. Stelis fossulata (Persia)	69

(Editum est die 20. Novembris 1883.)

Hőmennyiség-mérések. Schuller Alajos és dr. Wartha Vincze tanároktól. Egy táblával. 20 kr. — XIII. Folyékony, egyáso vas-nagyolvasztóból. Közli Kerpely Antal 1. tag. 10 kr. — XIV. Dolgozatok a k. m. tud. egyetem vegytani intézetéből. Közli Jendrassik Jenő 1. tag. 50 kr. — XV. Lázás bántalmak egyik okbeli tényezőjéről. Székfoglaló értekezés. Balogh Kálmántól. 20 kr. — XVI. Szibériai és délamerikai gombák (Fungi e Sibiria et America Australi.) Kalchbrenner Károly r. tagtól. Négy táblával. 60 kr.

Kilenczedik kötet. 1878–1879.

I. Adatok a dentinfogak finomabb szerkezetének ismeretéhez. Teschler György reáliskolai tanártól Körömczbányán. 7 táblán rajzolt 28 ábrával. 60 kr. — II. A ditroi syenittörmény és hegyszerkezeti viszonyairól. Koch. 1 tábla rajzzal. 30 kr. — III. A gyuladásról. Thanhoffer. 3 tábla rajzzal. 40 kr. — IV. Nehány gázkeverék szinképi vizsgálata. Lengyel. 1 tábla rajzzal. 10 kr. — V. Új adatok Magyarhon kryptogam virányához az 1878. évből. Hazslinszky 10 kr. — VI. Agyszöveti vizsgálatok. Laufenaucr. 2 tábla rajzzal. 10 kr. — VII. Emlékbeszéd Balla K. felett. Galgóczy. 10 kr. — VIII. Az érverésről Thanhoffer. 64 fametszés és 1 tábla. 50 kr. — IX. Úrvölgyit egy új rézásvány. Szabó. 1 tábla rajzzal. 10 kr. — X. A Pinguicula alpina mint rovarévo növény. Klein Gyulától. 2 tábla rajzzal. 20 kr. — XI. Az aczél megkülönböztető jelei. (Indított tömecsű állapot, meleg tűről próba.) Kerpely Antaltól. 30 kr. — XII. Hébert és Munier Chalmas közleményei a magyarországi ó harmadkori képződményekről. Hantken Miksától. Két tábla rajzzal. 20 kr. — XIII. Fouqué munkája Santorin vulkáni szigetről, megismerteti és jegyzetekkel kíséri dr. Szabó József. 20 kr. — XIV. Emlékbeszéd néhai dr. Kovács-Sebestyén Endre lev. tag fölött. Dr. Rózsa Józseftől. 10 kr. — XV. Floristai adatok különös tekintettel a Roripákra. Borbás Vinczétől. 40 kr. — XVI. A hazai epilobiumok ismeretéhez. Borbás Vinczétől. 20 kr. — XVII. A szaruhártya szalagszerű elhomályosodásáról. (Pundförmige Hornhauttrübung.) Rajzzal egy táblán. Dr. Goldzieher Vilmostól. 10 kr. — XVIII. vizsgálatok az agy corticalis látómezőjéről. Dr. Laufenaucr Károlytól. 20 kr. — XIX. Újabb adatok a tengeri moszatok kristalloidjairól. Klein Gyulától. Egy táblával. 30 kr. — XX. A magas hőmérsék és karbolsavgőz hatása szerves testekre. Than Károlytól. 10 kr. — XXI. Az alsó-kékeddi gyógyforrás chemiai elemzése. Stollár Gyulától. A felső-rákosi savanyúvíz, valamint a székely-udvarhelyi hideg sós fürdő chemiai elemzése. Dr. Solymosi Lajostól. 20 kr. — XXII. A felső-ruszbachi ásványvíz vegyelemzése. Scherfel W. Auréltól. 10 kr. — XXIII. A gránát és Cordierit (Ditroit) szerepe a magyarországi Trachytokban. Dr. Szabó Józseftől. 30 kr. — XXIV. Megemlékezés Bernard Claude fölött. Balogh Kálmántól. 20 kr. — XXV. Regnault H. Victor emlékezete. Dr. Than Károlytól. 10 kr.

Tizedik kötet. 1880.

I. Közlemények a m. k. egyetem vegytani intézetéből. I. Adatok a carbonylsulfid phisikai sajátosságaihoz. Dr. Illosvay Lajostól. — A budapesti világító gáz chemiai analysise. — Ugyanattól. — Egy földpát mennyiségi analysise. Loczka Józseftől. — II. Gróf Vass Samu emlékezete. Deák Farkastól. — III. A magyarországi dunaszigetek földirati csoportosulása s képződésök tényezői. Dr. Ortway Tivadartól. Egy melléklettel. — IV. Adatok a Martin-aczél tulajdonságainak ismertetéséhez. Kerpely Antaltól. — V. A víz-elvonó testek behatásáról a kámforsavra és amidjaira. Balló Mátyástól. — VI. A vadgesztenye gyökereinek ismertetéséhez. Klein Gyulától és Szabó Ferencztől. Egy táblával. — VII. Az utóvilágításról Geissler-féle csövekben. Dr. Lengyel Bélától. — VIII. A rank-herleini és szejkai ásványvizek chemiai elemzése. Dr. Lengyel Bélától. — IX. A városligeti artézi kút hévforrásának vegyelemzése. Than Károlytól. — X. Adatok a Mecsekhegység és dombidéke Jurakorbeli lerakódásának ismertetéséhez. I. Stratigraphiai rész. Böckh Jánostól. — XI. Myelin és idegvelő. (Szöveti tanulmány.) Petrik Ottótól. 16 rajzzal. — XII. Közlemények a m. k. egyetem vegytani intézetéből. I. A durranó lég sűrűségének meghatározása. Kalecsinszky Sándortól. — II. A nitrosylsav néhány sójáról. Dr. Csulak Lajostól. — XIII. A magyar tengerpart szivacsfaunája. I. közlemény. Dr. Dezső Bélától. — XIV. A

bábolnai meleg »Mátyás-forrás« és a szovátai »Fekete-tó« hideg sósforrás chemia elemzése Dr. Hankó Vilmostól. — XV. Közlemények a kolozsvári egyetem élet- és kővegytani intézetéből. Dr. Ossikovszky Józseftől. I. Adalék a hyrosin és a skatol vegyi szerkezetéhez. II. Arsenkényeg mint mérég s annak szerepe törvényszéki kérdésekben. III. A tellurnak előállítása a nagyági aranytellur érzekből és a nyers tellurból. — XVI. Az agyéki és gerinczagi dűczok többszörösségéről. Dr. Davida Leótól. Egy táblával. — XVII. Új vagy kevesebb ismert szömöröcsőgüfélék. (Phalloidei novi vel minus cogniti.) Kalchbrenner Károlytól. Három táblával. — XVIII. Az associált szemmozgások idegmecanismusról. Dr. Högyes Endrétől. I. közlemény. 2 könyomató és 3 egyszerű nyomató táblával. (Bevezetés. I. rész. A fej- és testmozgásokat kísérő associált szemmozgások tünetényei emlősoknél és az embereknél.)

Tizenegyedik kötet. 1881.

I. Az associált szemmozgások idegmecanismusról. 2 fametszettel. (Második közlemény. II. rész. Az idegrendszer egyes részeinek befolyásáról az önkénytelen associált szemmozgásokra.) Dr. Högyes Endrétől. — II. A Frusca-gora aquitaniai flórája. 4 táblával. Dr. Staub Móricztól. — III. A pinguicula és utricularia sejtmagjaiban előforduló krystalloidokról (Egy táblával.) Klein Gyulától. — IV. Vegyerélytani vizsgálatok. (II. értekezés.) Dr. Than Károlytól. Egy tábla körrajzzal. — V. Újabb tanulmányok a kámforesoport köréből. Balló Mátyástól. — VI. A homoródi vasos savanyúvíz-források chemiai elemzése. Dr. Solymosi Lajostól. — VII. A solymosi hideg savanyú ásványvíz chemiai elemzése. Dr. Hankó Vilmostól. — VIII. Önműködő higanylégszivattyú. Schuller Alajostól. Egy rajzzal. — IX. Adatok a Mecsekhegység és dombvidéke jurakorbeli lerakódásainak ismeretéhez. (II. Palaeontologiai rész.) Böckh Jánostól. 10 tábla rajzzal. — X. A carludovica és a canna gummijáraitól. Szabó Ferencztől. Egy táblával. — XI. Budapest főváros ivóvízei egészségi szempontból s néhány ásványvíz elemzése. Balló Mátyástól. — XII. Emlékbeszéd William Stephen Atkinson külső tag felett. Dr. Duka Tivadartól. — XIII. Adatok a harántcsíkú izmok szerkezetéről és idegvégződéséhez. (Székfoglaló értekezés.) — Thánhoffer Lajostól. Egy 4-es rétü tábla rajzzal. — XIV. A mohai (fehérmegyei) Ágnes-forrás vegyelemzése. Dr. Lengyel Bélától. — XV. Egy újabb szerkeztű, vízszivattyúval combinált higany-légszivattyúról. Dr. Lengyel Bélától. Egy tábla rajzzal. — XVI. Az elzöldült szarkaláb mint morphologiai utmutató. Borbás Vinczétől. Egy tábla rajzzal. — XVII. A víznek képződési melegéről. Schuller Alajostól. — XVIII. Békésvármege flórája. Dr. Borbás Vinczétől. — XIX. Rendhagyó köggombák. Hazslinszky Frigyesről. Rajzokkal. — XX. Dolgozatok a k. m. tud. egyetem élettani intézetéből. Közli Jendrassik Jenő. (I. Adatok a szűrődés tanához. Regőczy Nagy Imre tr. tanársegédétől. II. A gyomor hámszejteiről. Ballagi János tr. élettani gyakornoktól. III. Adatok a zsírfelszívódáshoz a gyomorban. Mátrai Gábor orvostanhallgatótól. IV. A zsírok átszívargásáról, nevezetesen az epe befolyása alatt. Hutya Ferencz orvostanhallgatótól. (Rajzokkal.) — XXI. Emlékbeszéd. Kenessey Albert felett. Galgóczy Károlytól. — XXII. A tudományok haladásának befolyása a selmeczvidéki bányamivelésre. Péch Antaltól. — XXIII. Vegyerélytani vizsgálatok. A calorimetrikus mérések adatainak összehasonlításáról. Than Károlytól. — XXIV. Közlemények a m. kir. egyetem vegytani laboratoriumából. Bemutatta Than Károly. (I. A borkősav száraz lepárlási terményeiről. Liebermann Leótól. II. Adatok a Carbonylsulfid physikai sajátságaihoz s tiszta Carbonylsulfid előállítása. 2-ik közlemény. Illosvay Lajostól.) — XXV. Közlemények az állatorvosi tanintézet vegytani laboratoriumából. Liebermann Leótól. (I. A kénassav kimutatása a borban és más folyadéokban. II. Egy készülék könnyen olvadó fémek és öntvények olvadási pontjának meghatározására.) Egy rajzzal. — XXVI. A hydrogen hyperoxyd képződése égés közben. II. Válasz a víz képződési melegének ügyében. Schuller Alajostól.